

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemani:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5:50
na mesec 1:90

Izda vsak dan zvečer izvenredne številke in praznike.

Inserati veljajo: petstopenjska vrsta za enkrat po 14 vin, za dvakrat po 12 vin, za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6:50
na mesec 2:30

za Nemčijo:
celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravnistvo: Knafljeva ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Klerikalci in mestno gospodarstvo.

II.

V koliko je stvarna »Slovenčev« kritika o mestnem občinskem gospodarstvu, nam najbolj dokazuje dejstvo, da se članek ne bavi samo s presojevanjem računskega zaključka mestne občine ljubljanske, marveč da posega tudi na osebno polje ter prav radi tega računskega zaključka napada na prav neokusen način osebo, ki niso zakrivila ničesar drugega kakor to, da so vršile svojo uradno dolžnost ter napravile računski zaključek tako, kakor jim je to velevala vest, dosedanja izkušnost in mnoga letna praksa.

Ne smatramo za potrebno, da bi branili dotične osebe, ker se le-te lahko najuspešneje branijo same; takisto pa smo tudi prepričani, da bo faktor, ki je sedaj edino merodajen na magistratu, smatral za svojo moralno dolžnost, da da ljudem, ki so bili pri izvrševanju svojih uradniških poslov po krivici napadeni in oblateni, na primeren način primerne zadoščenje.

Da pa se ne bo mislilo, da se morda izogibljemo polemiki s »Slovencem«, hočemo vsaj nekateri njegova izvajanja pod lupo kritičnega raziskavanja, kolikor nam je to mogoče kot neinformiranim laikom, ki nismo žal niti v tem srečnem položaju, kakor »Slovenec«, da bi imeli v rokah občinski računski zaključek.

»Slovenec« članek navaja kot prvo, in kakor se zdi, kot glavno točko, za kaj smatra občinsko gospodarstvo za »zavoženost«, to-le:

»Iz računskega zaključka se razvidi, da se je hranilo edino le pri nižjih uslužbencih. Pri redarstvu se je prihranilo 749 K 48 v, pri slugah celo 3316 K 50 v, zato pa se je za stavbni urad za 2021 K 25 v več izdalo kakor je bilo proračunjeno, dasi je neokretnost mestnega stavbnega urada splošno znana.«

Ne da bi se hoteli o kritiziranih stvarih natančneje informirati na magistratu, dajemo na to prigovore »Slovenčevemu« strokovnjaku kot laiki ta-le kratek in točen odgovor:

Pri redarstvu in pri slugah se je prihranilo 749 K 48 v, oziroma 3314

kron 50 vin iz enostavnega vzroka, ker je bilo manj osebja.

Tako je nam na primer znano, da sta tekoma lanskega leta umrla dve uradni slugi.

Ker pa tudi liberalci ne vedo vnaprej, kdaj bo kdo zapadel smrti, zato tudi niso mogli iz proračuna iztrgati one svote, ki bi jo morala dobiti pokojna uslužbenca, ako bi živel do konca leta.

Klerikalni kritik piše nadalje: »Županov dispozicijski fond znaša letnih 3000 kron. A kako je to mogoče, da se je porabila vsa vsota, dasi je župan Ivan Hribar županoval v letu 1910. le 8 mesecev; to je uganova, kajti porabiti bi smel le vsoto 2000 kron. Ali ne bi kazalo, da bi to Hribar povrnil mestni blagajni?«

Te stavke je narekovala zgolj zlobnost, ker težko je misliti, da bi bil klerikalni članek takšen tepec, da bi ne vedel, da sme župan svojo dispozicijski fond svobodno po svojem preudarku porabiti, kadarkoli hoče, ne da bi mu bilo za to treba položiti kakršnihkoli računov. Dispozicijski fond je pač na razpolago županu in župan lahko ta fond porabi, ako hoče, že v januarju.

In če katoliški kritikaster začuden vprašuje: »Kako je to mogoče, da se je porabila vsa vsota, dasi je župan Ivan Hribar županoval v letu 1910. le osem mesecev?«, mu lahko tudi na to vprašanje, dasi bi pravzaprav iz gori navedenih razlogov ne bilo potrebno, damo točen in jasen odgovor.

Lansko leto smo imeli v Ljubljani v prvih osmih mesecih celo vrsto prireditvev: Meseca maja je bil v Ljubljani mednarodni kongres statistikov. Ti so imeli, kakor bo morda »Slovenčev« gospodi znano, svoja posvetovanja celo v deželni dvorcu. Dasi so bili statistiki pravzaprav gostje klerikalnega deželnega odbora, vendar jih je pogostila samo mestna občina.

In pogostenje se je plačalo iz — županovega dispozicijskega fonda. Sredi avgusta je bil v Ljubljani slovanski narodno-gospodarski kongres in shod slovanskih ognjegasev. Tudi udeležence teh shodov je pogostila mestna občina ljubljanska in stroške za to je poravnal župan Ivan Hribar — zopet iz svojega dispozicijskega fonda.

Župan je torej potrošil svoj dispozicijski fond že do konca meseca

avgusta, ker je mestna občina iz kurtoazije, da bi se tuji ne pritoževali radi pomanjkanja gostoljubnosti v Ljubljani, prevzela je pri mednarodnem statističnem shodu na svojo rame dolžnost deželnega odbora. Nad vse zanimiv in poučen je v klerikalni kritiki ta-le stavek:

»Med rednimi izdatki ni v proračunu za staro vojaško oskrbovališče niti vinar ustavljen, dasi se je potrošilo 12.728 K 87 vin.«

O tej stvari se sicer nismo informirali, menimo pa, da se ne motimo, ako trdimo, da reprezentuje znesek po 12.728 K 87 vin. obresti, ki jih mora mestna občina plačevati od posojila, ki ga je najela, da je mogla zgraditi novo vojaško oskrbovališče.

In da mora mestna občina teh 12.728 K 87 vin. plačevati, sta kriva klerikalna kverkulanta Kregar in Štefe, ki sta s svojo neumno in brezvestno pritožbo na deželni odbor preprečila prodajo stavbne parcele na prostoru bivšega vojaškega oskrbovališča »Ljubljanski kreditni banki«.

Če bi Štefe in Kregar ne bili v svoji zlobnosti preprečili kupčije, bi bila »Ljubljanska kreditna banka« takoj izplačala kupnino za ono stavbišče in mestna občina bi bila lahko z ono kupnino poravnala svoj dolg, s čemer bi bilo odpadlo tudi plačevanje visokih obresti.

Kregar in Štefe sta torej s svojo znano pritožbo oškodovala ljubljanske davkoplačevalce vsako leto za okroglih 13.000 kron, in da smo za to izvedeli, gre zasluga klerikalnemu kritiku »o mestnemu gospodarstvu v Ljubljani.«

Ljubljanski davkoplačevalci bodo gotovo katoliškemu kritiku hvaležni, da jim je črno na belem navedel znesek, za katerega sta Štefe in Kregar s svojo pritožbo oškodovala vsako leto mestno občino, da se bodo v bodoče vedeli ravnati, ako se bodo klerikalci še hlinili, da so prijatelji Ljubljane in njenega prebivalstva.

Pri tej stvari bi bilo bolj na mestu kakor pri dispozicijskem fondu vprašanje: »Ali ne bi kazalo, da bi to Kregar in Štefe povrnila mestni blagajni?«

Na trditve, da ljudska kopelj in mestna jubilejna ubožnica nista proti ognju zavarovani, se nam ne zdi vredno odgovarjati, ker je notorično znano, da nima mestna občina niti enega objekta, ki bi ne bil zavarovan proti požaru, reagirati pa moramo

na pritožbo, da ni dobilo mestne podpore »Filharmonično društvo« (Philharmonische Gesellschaft).

Ne vemo sicer, zakaj je »Slovenčev« gospodi to nemško društvo tako pri sreči, da proglašajo mestno občinsko gospodarstvo zavoženo med drugim tudi za to, ker mestna občina temu društvu lani ni dala nobene podpore, vendar smatramo za potrebno, da povemo, da mestna občina »Slovenčevemu nemškemu varovanču — filharmoničnemu društvu za to ni izplačala podpore, ker je občinski svet v proračunski debati to podpora črtal!

Na druge kritikastrove ugovore ne bomo reagirali, ker je dolžnost magistrata samega, da odgovori na zlobna podtikanja v »Slovenec« v celoti, samo nekaj se nam zdi še umestno, da zabeležimo.

»Slovenec« piše:

»Delnice ljubljanske plinarne pa nikdar niso pupilarno varne in še enkrat zahtevamo, da se ta vsota vrne v pupilarnovarnih papirjih amortizacijsko zakladu. Take kupčije, kakor je bil nakup delnic ljubljanske plinarne, se pa gotovo ne bodo več delale, ti časi liberalnega gospodarstva so minuli.«

Gut gebrüllt, Löwe! V vsi svoji skromnosti in ponižnosti pa bi si dovolili k tej klerikalni ekspektoraciji pripomniti to-le:

Zalibog, da se takšnih »kupčij, kakor je bil nakup delnic ljubljanske plinarne morda v bodoče ne bo več delalo,« za to bodo že skrbeli klerikalci.

Da bo pa javnost vedela, kako je bila ta »kupčija« za ljubljansko mesto, beležimo zgolj kot kronisti to-le:

Ljubljanska plinarna mora vsled te, po klerikalnih nazorih seveda, »ponesrečene kupčije« dajati brezplačno občini ves plin za mestno populično razsvetljavo, mora iz svojega žepa poravnati stroške za vsa popravila, ki so potrebna pri razsvetljavi ter mora vrhu tega še vsako leto plačevati mestni občini v gotovini deset tisoč kron.

Takšni časi liberalnega gospodarstva, ko so se delale takšne »kupčije«, so seveda minuli, zato pa bo morda v bodoče »osrečeval« ljubljanske davkoplačevalce »finančni eksminister dr. Lampe z drugimi kupčijami — z nakupovanjem najraznovrstnejših in podrtih mlinov!

miljenec, videti njen rajskomili obraz, enkrat sem še hotel poljubiti njena ustna, potem pa sem sklenil spremljati jo na njeni poti, slediti ji tja, kamor je šla ona, saj je najljubša smrt umreti z onim, ki ga ljubimo. Bil sem že na poti k njej, kar sem zaslišal iz stolpa cerkve zamolklo zvonjenje — zvonilo je moji Nuši. »Kaj bi odlašal,« sem si mislil, takoj se odpravim na ono pot, od koder ni več povratka, na ono pot, ki jo je morala iti Nuška —

Tako se bode torej končalo vse, kar sem imenoval srečo! — Miren sem, popolnoma miren, ko ti to pišem in z ravnostim mirom v duši si bom pritisnil na čelo smrtonosni samokres! — To ne more biti greh, ker ljubezen, samo ljubezen me vede v to, kar storim! Ljubezen pa je večna, zato je močnejša kakor smrt! To stoji pisano že v svetem pismu.

Tebe pa rotim in prosim pri spominu na najino dolgoletno prijateljstvo in brezskrbna leta solčne mladosti, katero sva skupaj preživela, pri spominu na tisto veliko, idealno, sveto in neskončno ljubezen, ki je i sanja tvoje mladosti, temelj tvojega življenja in vzrok tega mojega koraka, in pri krasoti te neminljive, neobsežne ljubezni te rotim, izpolni mi slednjo prošnjo, izposluj pri Nušinem očetu dovoljenje, da bom pokopan kraj nje, kraj svoje miljenke.

Kar je mojega, izročam tebi, razdeli med reveže!

Občinske volitve v Novem mestu.

I.

Letos bo treba voliti v Novem mestu nov obč. odbor. Doslej je bila v Novem mestu navada, da se je volilo za obč. odbornike kar je bilo mogoče najti izkušenih in marljivih mož. Ni se gledalo toliko na dotično politično barvo istih. Kaj bo tudi dosti izbirati v malem mestu, kakor je Novo mesto. In reči se mora, da obč. možje, ki so se drugače pokoravali vodstvu duhovenstva, niso dosti v obč. stvarih uveljavljali političnega naziranja duhovnikov — vodnikov. V pretečenem letu se je pokazal neki vpliv, ki je zahteval odločnejše nastopanje klerikalnih obč. mož za težnje svoje stranke. O tem pozneje več, a ob novih volitvah se mislijo klerikalci v Novem mestu že tako močne, da se pripravljajo na to, da dobijo večino v prihodnjem obč. odboru. — Pri državnozborni volitvi se liberalci niso brigali za volitev, ker meščani v njej nič ne štejejo, dokler je naš kmet v rokah farovža in tedaj so agitirali nekateri klerikalci in kandidat Jare je obljubljal g. kancelistom in g. davkarskim uradnikom, da bo spravil vse na mesta dvornih svetnikov in dobili so klerikalci precejšnje število glasov. Imamo zdaj polovico več volileev, kakor nekdanj. Soc. demokrati tudi naraščajo. Vplivalo je tudi na število kler. glasov, da je Jare domačin in ne sme se prezreti, da je v Novem mestu gimnazijsko učiteljstvo ob volitvah jako vreden činitelj. Dosti oseb ima koristi od dijaštva in dosti dijakov hodi ložje naprej v prijaznem spremstvu učiteljstva in ljudje mislijo, da pridobijo to prijaznost učiteljstva, če se ravnajo pri volitvah tako, kakor ravnatelj in večina učiteljstva. Včasih je merodajen veronauka učitelj, če vlada s svojo duhovniško drznostjo ravnatelja in kolikor toliko kolegov učiteljev. Ko se meščanu fant rodi in ga misli isti dati v nauke v gimnazijo, se zdaleč odkriva g. profesorjem. V novomeško gimnazijo je pri imenovanju učiteljev merodajna oblast gledala v prvi vrsti na to, ake je prosilec klerikalec in dobili sme nekaj klerikaleev in med njimi tudi par klerikalnih losgängerjev. To se

Ostani zdrav in srečen, srečnejši kot sem bil jaz, to je poslednja želja Tvojega

Dušana.

* * *

Solze so mi zalile oči, ko sem prečital to pismo. Takoj drugi dan sem se odpravil izpolniti zadnje Dušaneve želje, poiskati Nušinega očeta. Bil je to častljiv, sivolas gospod, ves opadel in potrt od bridkega udara, ki ga je zadel. Ko sem mu razložil prijateljevo prošnjo, prečital pismo in zanj prosil, dal mi je ves ginjen takoj dovoljenje.

Tako je Dušanu želja, ki mu je ostala neizpolnjena v življenju, izpolnjena po smrti!

Tam na mestnem pokopališču naše stolice sta drug tik drugega dva vzbočena kolena, angelj miru razprostrta nad njima svoja krila in veje cipres ju senčijo. Notri globoko pod hladno grudo pa počiva prijatelj Dušan kraj ljubljenskega bitja, — združen s svojo Nušo.

Ko sem končal, sem imel ginjivosti rosne oči, a vendar mi je bilo nekako lahko, da sem si olajšal srce — Mrak je že nastal v sobi. Oba ženko sva molčala. Vsak je imel svoje misli. Kar mi ovije ženica svoje mehko roko krog vratu, jaz sem je privil tesno k sebi, in vse najine misli in čustva je izrazil dolg, goreč poljub.

LISTEK.

Prijatelj Dušan.

Spisal Mirko Muršec.

(Konec.)

Pograbil in opasal sem sabljo in se opotekel proti durmi. Nisem se nikjer poslovil in ne da bi prosil za dopust, drvel sem proti kolodvoru, navdajala me je le ena in edina misel: njo, svojo Nušo še moram videti enkrat, in naj me stane tudi življenje. Pritekel sem na kolodvor, a prihodnji vlak je imel oditi šele čez eno uro. Stopil sem v čakalnico in tekal kakor blazen gor in dol, pulil si lase in proklinjal usodo, ki mi boče ugrabiti najdražje na svetu, dekle, ki je bila edini solnčni žarek mojega življenja. Z vsako minuto je rastla moja nepotrpežljivost, in komaj sem dočkal odhod vlaka.

Kraji so kar švigali mimo železnega velikana, tako je dirjal, a vendar sem mislil, da je trajalo pol večnosti, ko sem došel drugo dopoldne v domače mesto. Vlak se še ni ustavil, ko sem že skočil na peron in dirjal proti izhodu. Namignil sem izvoščku, sedel v voz in bil po par dolgih minutah pred Nušinih stanovanjem. Kar tekem sem po stopnicah v prvo nadstropje, in na moje nestrp-

no zvonjenje mi je prišel odpirat stari hišni sluga. Mož me je poznal in me spoštljivo pozdravil, a jaz se nisem zanj niti zmenil, drvel sem kar naprej v salon in proti Nušini sobi, ki sem jo poznal iz Nušinega pripovedovanja.

Ko sem stopil, ležala je vznak v postelji, njeni svetli lasje so bili razpleteni in se vili v pramenih po vzglavju, a njena bela lica so bila mrzlično rudeča in krog ustn ji je igral lahien, truden usmev.

Lepa je bila ko boginja!

Njen obraz je zažarel veselja in oči so se ji zasvetile, ko me je zagledala. Nisem se mogel več obvladati in z vsklikom: »Nuša, ljuba, ljuba moja Nuška,« sem bil z enim skokom ob njeni postelji, na kolenih in ji začel divje, strastno poljubljati roke, a ona me je gladila po čelu in laseh in se srečno smehljala. Njenemu očetu, ki je gledal strme in za začuden ta, njemu docela nov in neznan izbruh najinih čuvstev, je razodela Nuška najino ljubezen in ga ganljivo prosila privoljenja k najini zaroki. Oče, ki je morda upal, rešiti s tem Nuški življenje, je takoj privolil in naju s solzami v očeh blagoslovil. Prej čil in energičen starec, se je postal v teh par tednih za več let.

Nuša mi je začela nato pripovedovati, kako dolgo ji je bilo po meni teh par tednov, kar me ni videla, in kako je ves ta čas zmiral mislila na mene. Začela je zidati zlate gradove bodočnosti, da, delala je že celo na-

črt najinega bodočega stanovanja, pri čemer je vprašala vsak čas zraven stoječega očeta za kak nasvet. Sploh se je vedla tako živo, kot bi bila popolnoma zdrava. Ko sem videl ljubljeno Nušo tako čilo in živahno, sem se že hudoval na tihem nad onim poročnikom, ki me je tako močno prestrašil. Zamaknjen sem poslušal njen zvonki glas, žarel blaženosti in pritiskal njene ročice vedno iznova k ustnim in sreči, in niti opazil nisem, da je postajal njen glas vedno tišji in tišji — kar je Nuša naenkrat vskliknila, se v postelji dvignila, iz prsi ji je prišel nov kašelj, iz ust se ji je vili gorak in obilen tok krvi, njene roke so se oprijele krčevito mojih, padla je v znak — in neizprosna smrt je imela žrtev —

Nisem hotel in mogel verjeti, kar se je dogodilo tako trenutoma pred mojimi očmi, klical sem Nuško z najslajšimi imeni, obispal njena ustna, oči in čelo s poljubi, a življenje se Nuši ni vrnilo.

Šele ko sem čutil njene ledene roke v svojih in videl njene osteklene oči, šele takrat sem pojml, da je to vse kruta resnica, a ne sanja. Zdirjal sem brez slovesa iz hiše, hitel na plan in blodil ves dan in vso noč po gozdih in samoti brez jedi in pijače, ruval si v divjem obupu lase in preklinjal smrt.

Danes sem prišel brez sablje, z raztrgano obleko, a duševno popolnoma miren v svoje stanovanje. Enkrat sem še hotel iti pogledat svojo

pozna takoj v občinstvu malega mesteca.

Prej smo imeli prošta, ki je bil val v vsakem oziru visoko nad nami; prošta Urh se je mislil visokega prelata, ki reprezentuje cerkveno in državno vlogo v našem mestu in na Dolenjskem in ki je potem občeval z ljudmi kakor bi milosti delil. Imamo sedaj prošta dr. Elberta, ki je v Ljubljani zrastle med meščani, ki je redki duhovnik na Slovenskem, ki razume meščansko življenje in ki ve meščanu priti tako blizu, da marsikateri liberalni in pameten meščan ne čuti, kako ga ta duhovnik hoče pridobiti za težnje cerkve. Sedva je dr. Elbert veren člen hierarhijske kat. cerkve in si je dobro v svesti, da se dosti velja kat. duhovnik v vislavlanskih vladah, da mu v višjih vladnih krogih se poljubujejo roke. (Daj sem umazan pop roko, je dejal neki car popu in mu poljubil roko.) Dr. Elbert je ravno tako zaljubljen v svoje dostojanstvo, da ne rečem osebo, kakor je bil prošta Urh, ali pametnejši je ta Nemec iz rajha, dobro deluje, nastopa, da se priljubi meščanom. Slovenci - duhovniki mu niso po večini prijazni, morda zaradi tega ne, ker noče tako roboto postopati, kakor postopajo sami proti meščanstvu, ki ne more, ako svoje naloge v gospodarstvu in drugem življenju naroda in svojem življenju prav razumeva, biti prijatelj kat. duhovništva kot gospodarski, socijalni, politični stranki; meščanstvo je element napredka, kat. duhovenstvo element nazadovanja, stagniranja kulture. — Izreči se mora, da je bila Urhova vzvišenost ničla proti vlnudnosti dr. Elberta, ničla o uspehih pridobivanja meščanstva vsaj k prijaznosti proti duhovništvu. Dr. Elbert je vedel krotiti pridržane mu kaplane, da niso grizli drugomislečnih meščanov in sam je bil pripravljen postreči s čim je le mogel in bil je na razpolago, ako ga je občinsko zastopstvo rabilo za kako moledovanje na Dunaju, ako se je mislilo, da rdeči kolar v dotičnem višjem uradu kaj velja. Dr. Defranceschi je ustvaril našo žensko bolnišnico, ista ima sicer dosti dolga, ali bolnišnica stoji, se bo že plačal dolg. Pri tem delu je dr. Elbert, kolikor je mogel, pomagal, vsaj delal je korajžno dr. Defranceschiju s tem, da mu dala kranjska hranilnica, s katere voditelji živi dr. Elbert v najboljšem razmerju, dosti denarne pripomoči. Dr. Elbert kaže, da hoče pomagati in že to je dosti, ker marsikateri prednik njegov ni vedel drugega započeti, kakor kazati se napiheno v rdečem kolarju in zlati verzičici. Dr. Elbert prihaja v družinski življenje meščanov, je dober družabnik in Slovenec je podedoval respekt pred talarjem; nekako posebno se čuti počaščenega, če tako visok gospod, kakor je kak prošta, z njim prijazno, prav človeško obneje. To razumeva ta Nemec iz nem. Deidesheima boljše, ko vsi naši duhovniki-Slovenci. Dr. Elbert ne zaničuje uradnikov, kakor kak Slovenec-duhovnik, on leze okoli njih. In tak duhovnik je seveda dober agitator za težnje svoje hierarhijske med meščani, ki se morajo drugače obdelovati, ko kmet. — Dr. Elbert se prijazno smeje, ne raje v ospredje, je tudi zelo prijazen francoski abe in vlovil jih je nekaj, ki so že tako daleč pristopni njegovemu vplivu, da si ne upajo nastopati ob volitvah proti njemu. Ne rečem, da bi dr. Elbert hlinil prijaznost, ljudomilje; on je agitatorična narava: last fette Leute um mich sein, ne velja o njem, — in bil je učene dr. Missije, on pozna boljše, kakor škof dr. Jeglič smotre hierarhijske svoje cerkve in on dela za nje in gotovo z večjim uspehom, kakor njegov škof. In zato je bil dober agitator za klerikalne težnje in je se. Vodilni slov. klerikalci bi že zdavnaj imeli dati dr. Elbertu mandat za dež. in držav. zbor, ko bi sami v sebe ne bili preveč zaljubljeni in se čutili manj bogove; ta Nemec bi jim koristil. — To je nekaj istih vzrokov, da je v Novem mestu zdaj več klerikalstva, kakor prej. Nekaj klerikalcev je kler. vodstvo v Ljubljani nastanilo med nami, dobili smo kat. tiskarno, nje vodja je agilen, bi rad, kakor pravijo postal župan. Ljudska posojilnica je razposodila precej denarja nekaterim našim meščanom. — Rokodelstvo, trgovina ne procvita; bogve kako dobro v našem mestu; je Ljubljana po železnici preblizu in ni industrijalnih podjetij. Gospodarstvo ne procvita in večkrat se dogaja: aus Ärger katholisch werden; duhovniki imajo v rokah deželno upravo in v državnem zboru morejo kaj zbraviti, mi Slovenci pa smo berači, sami še malo premoremo v gospodarstvu in ne more nositi glave visoko kot spretni samostojni gospodarji. Pa vzlie vsemu temu v Novem mestu klerikalizem nima pravih tal in ne bo dobil nadvlade v našem občinskem odboru, ker preveč bi vagali gmohtnih koristi novomeščani, ako bi se le šli in enkrat prepustili klerikalcem obč. odbor in ne zastavili poti klerikalcem do obč. odbora.

Spodnja Šiška.

Cerkev.

V zadnjem času se s vsami močmi dela na to, da se sešida v Spodnji Šiški nova cerkev in ustanovi samostojna župnija. Pred vsami se trudijo frančiškani, da bi se to zgodilo. Našli so v Šiški par mož, ki so si nadeli nalogo zbrati kar največ prostovoljnih doneskov za zgradbo in če mogoče, pripraviti občino do tega, da bi prevzela kakšno garancijo za to. Že v razpuščenem obč. odboru je bil stavljen tak predlog, a je propadel. Stvar pač še ni bila godna. Ker so izpredvideli možje, ki se za stvar tako zavzemajo, da ne bodo našli z lepa občinskega odbora, ki bi hotel storiti frančiškam tako uslugo, so si izmislili nekaj novega. Občinski sploh ni treba prevzeti nobene garancije, občeine ne bo stalo zidanje niti vinarja, pravijo. Občina naj samo izjavi, da je zadovoljna izstopiti iz župnijske zveze Marijinega Oznanenja v Ljubljani. To je povsem nedolžna zahteva, v kateri ni nobenega govora o kakšni garanciji, nobenega govora o novi cerkvi, samostojni župniji, o kakšnih prispevkih. Če si pa stvar ogledamo malo bližje, takoj izpoznamo, kaj tiči za tako nedolžnim predlogom. Kakor hitro občina izjavi, da izstopi iz zveze frančiškanske župnije, bo prišla vlada, ki bo diktirala ustanovitev samostojne župnije. V neko župnijo mora spadati občina. Ako se je izjavila za izstop iz prejšnje župnije, se mora ustanoviti nova, in ker je bila občina tista, ki je storila tak sklep, je tudi občina primorana skrbeti za ustanovitev nove župnije, s katero pa je v zvezi zidava nove cerkve in župnišča. S kakšnimi stroški pa bi bilo to združeno, vsakdo lahko izračuna, ako pomisli, da bi samo svet za stavbo stal 100.000 do 150.000 K! Če si izmislil kak župnik na deželi, da je treba novega župnišča, novega gospodarskega poslopja, je že to hudo za občano, vendar pa se ti stroški niti z daleč ne morejo primerjati s stroški, ki bi zadeli občino Spodnja Šiška, ako bi prišlo tako daleč. Na deželi se vedno najdejo ljudje, ki darujejo del zemljišča, kamenje, opeko, pesek, apno in ki ves ta material tudi zastojno zvozi skupaj. V Spodnji Šiški je pa stvar drugačna. Svet za stavbo je pri nas skoro tako drag kot v Ljubljani in nikomur niti na misel ne pride, da bi daroval le par kvadratnih metrov za cerkev, ali pa da bi prodal svet kaj ceneje, če bi bil za cerkev. Drugič pa tudi v Šiški niti tistih kmetov, ki bi hoteli voziti zastojno pesek in druge potrebne stvari za stavbo, ko vsakdo, ki ima le eno živinčce, lahko z njim vozi cel dan za plačilo, ker nam voznikov vedno le primanjkuje. Da bi kdo kaj storil zastoj, le v pričakuje. Sedaj si naj pa vsak izračuna, kakšno breme bi prevzela občina, ako bi se izpolnila želja frančiškam in tistih mož, katerih »življenska naloga« je sezidati v Spodnji Šiški novo cerkev.

Vendar pa bi se moralo tudi to breme prenesti, ako bi bila cerkev v Spodnji Šiški potrebna. So ljudje, ki imajo pred očmi le ugodnosti, ki bi jih imeli od nove cerkve, ne vidijo pa temne strani, ki jo ima cela stvar. So obrtniki, ki mislijo, da bi pri zidanju lahko veliko zaslužili. Ti naj pomislijo, da frančiškani, kar največ morejo, izvrše v lastni režiji, druga dela pa bodo oddali kakim velikim tujim tvežem, s katero domači ljudje ne morejo konkurirati. So ljudje, ki sanjajo, kako bi bilo prijetno, če bi bila vsak dan doma maša, če bi ne bilo treba otrok nositi h krstu v Ljubljano itd. So to ljudje, ki so v resnici pobožni, največ pa je takih, ki pobožnost le hlinijo. Za prve pač ni treba nove cerkve, ker jih kratka pot do Ljubljane ne more ovirati v pobožnosti, za druge se pa ne izplača, da bi občina prevzemala tako velike obveznosti.

Oglejmo si samo, kdo bi imel korist od nove cerkve, občani ali frančiškani. Odgovor na to je prav lahek. Ako bi bilo frančiškam v resnici le za čast božjo, ako bi jim bilo na tem, da omogočijo občanom udeleževanje pri verskih vajah in ceremonijah, bi to prav lahko storili. V Šiški imamo že cerkev, ki je vedno zadostovala svojem namenu. Frančiškam ni potrebna drugača storitev, kakor da pošljejo vsak dan enega gopoda v Šiško (na razpolago jih imajo dovolj) in ta bi bral mašo in opravil še druga potrebna cerkvena opravila. Če pa se jim ne ljubi samim, naj bi pa dovolili kakšnemu upokojencu svojemu duhovnemu sobratu, da se naseli v Šiški in ta bi z lahkoto opravil vse potrebno. Toda frančiškam ni na tem, da bi vstregli občanom v verskem oziru. Bilo je že par slučajev, da je hotel redno maševati v Šiški star upokojen duhovnik, toda to so mu takoj prepovedali. Bil je eden, ki si je kupil hišo v Šiški, misleč, da bo pri nas lahko preživel zadnja leta svojega življenja. Toda frančiškani so mu prepovedali maševati v šišenski cerkvi in odšel je zopet iz

Šiške. Jasno je torej, da frančiškam ni na tem, da bi izgojevali Šiškarje v pravem verskem duhu, marveč da ličejo pri tem le lastnega dobička. Izsemanja ljudstva potem ne bo ne konca ne kraja, trdo prilaženi krajarji bodo brez sledu izginali v nikdar polno bisago. Rekli bo marsikdo: Jas ne bom dal vinarja, če stoji deset cerkva v Šiški. Če ga ne boš dal ti, dala ga bo tvoja žena, tvoji otroci, tvoja služkinja; na skrivaj bodo nosili denar v cerkvene pušice in za razne cerkvene namene. Primerov za to imamo dovolj, da žene najbolj zavednih naprednjakov skrivaj velik izdajo za take namene. Razdor in sovraštvo se bo zasejalo v družine, v katerih je še danes mir, ko ne posluša žena dan za dnevom hujskajočih besed duhovnika.

Zakaj pišemo danes to? Saj stvar še ni tako nevarna, bo rekel marsikdo. Vendar pa je treba stvar premisliti ravno sedaj dobro, predno si občani v Spodnji Šiški izvolijo novi občinski odbor. Na čelu gibanja za zidavo nove cerkve in ustanovitve samostojne župnije stoji možje, ki so odločevali v prejšnjem občinskem odboru in ki se danes trudijo in pehajo, da bi bili zopet izvoljeni. Pod pretvezo, da so »gospodarska« stranka, ki jim je na srečo le blagor in gospodarski razvoj občine, hočejo nasuti občanom peska v oči, da bi jim zopet izkazali zaupanje in jih poslali v občinski odbor. Ali ravno tisti, ki snuje to »gospodarsko« stranko, ki se hvale z zaslugami, ki jih ima za občino, ki pripoveduje o raznih načrtih, ki jih ima že napravljene in jih bo izvršil, če pride v novi odbor, ta mož je tudi oni, ki je izjavil, da je naloga njegovega življenja sezidati v Šiški novo cerkev in da ne bo odnehal popreje, dokler se to ne izvrši. Ko se mu ni posrečilo v prejšnjem občinskem odboru dobiti sklepa, kakoršnega si je želel za zidavo cerkve, poskusil je sedaj v dobi gerentstva, bi-li ne bilo mogoče izpolniti njegove »življenske naloge«. Le ugovoru naprednih svetovalcev in objektivnemu postopanju g. gerenta se imamo zahvaliti, da ni prišlo do takega sklepa. Ali si moremo misliti, da ne bo ta mož in njegova »gospodarska« stranka gledala v prvi vrsti na to, da naloži občini tako obutno, a nepotrebno breme, kakor hitro bi se ji posrečilo dobiti krnilo v občini v roke? Pazite torej vi, posetniki, obrtniki, rokodelci, sploh davkoplačevalci, če se vam bliža kdo in vam govori o svojih gospodarskih načrtih, da je to samo pesek v oči, da bo prej ali slej zahteval, da prevzame občina zidanje nove cerkve in da vam bo s tem naložil že za prvi hip nad pol milijona kron novega dolga. In to boste zakrivali sami v tistem trenutku, ko boste šli na limanice sladkim besedam, ki vam bodo govorile samo o kanalizaciji in podobnih načrtih. V resnici pa je njih prvi in glavni namen, »osrečiti« šišensko občino z novo cerkvijo. Ako volite v občinski odbor pristaše takozvane gospodarske stranke, bo predlog za ustanovitev samostojne župnije gotovo sprejet in nobena pritožba ne bo več pomagala, kesanje bo prepozno, občina bo obremenjena za vse večne čase s težkim, dasi tako nepotrebnim bremenom.

Politična kronika.

O demisijski vojne ministra Schönaicha krožijo še vedno nasprotujoča si poročila. Eno pa je skoro gotovo: Schönaich gre pred jesenjo. Le nepričakovane izpremembe bi ga mogle še vzdržati. Schönaich zapušča mnogo nerešenih vprašanj, ki najbrže do jeseni še ne bodo stopila v drugo fazo, kakor so danes. Schönaich je vojak in kot vojak vidi v oboroževanju in v izvežbanju armade najvišji cilj državne politike. Videl pa je tudi, na kakšen odpor so naletele vse vladne predloge, ki obremenjujejo davkoplačevalce. Mnogo je pri pomoglo tudi spoznanje, da se je Schönaich začutil naenkrat trdnega. Težkoče na vseh straneh. Na eni strani ogromni izdatki brez pravega uspeha in smisla, na drugi strani nezadovoljnost davkoplačevalcev. Na eni strani je zahtevala vlada takoj za armado in mornarico nad 350 milijonov in vsakoletno zvišanje izdatkov za vojsko v znesku 120 milijonov. Tega niti Schönaich, stari vojak, ni mogel zagovarjati in v delegacijah je prišlo po predidnih ministrskih konferencah, da je Schönaich izjavil, da potrebuje vojna uprava enkrat in sicer takoj sto milijonov in potem pet let zaporedoma po sto milijonov kron. Če se je tudi zvišalo izdatke za vojsko za dobo prihodnjih pet let za 200 milijonov kron na leto, je bilo videti, da je hotel Schönaich vendar vsaj nekoliko upoštevati denarnice davkoplačevalcev. Da se je zadeva preokrenila pozneje zopet na slabše in da je zahtevala takozvana brambna reforma še nadaljnjih 75 milijonov enkratnih in 65 milijonov tekočih izdatkov, ter zlasti, da so se našli v delegacijah taki ljudje, kakršni je vodja naših klerikalcev,

katerim so se zdeli največji izdatki za vojsko še premajhni. Če tedaj gre sedanjji vojni ministru, je zelo, zelo verjetno, da ne pride prav nič boljše za njim, marveč da predlaga vlada človeka, ki bo vedel pritisniti in zahtevati še mnogo več. Vojni ministri so kot hidra, odsekaš jim eno glavo, deset drugih jim zraste. Baron Schönaich ni bil idealen človek, se ni oziral iz človekoljubnih ozirov na sodržavljane, ni videl bede med prebivalstvom naše države in tudi ni skušal spraviti v sklad kulturnih zahtev z zahtevami vojaštva, ki naj bi ščitilo to kulturo, vendar pa je imel Schönaich vsaj nekoliko strahu pred posledicami nesmiselnega razmetavanja denarja. Kakšen bo njegov naslednik? Gotovo najmanj ne boljši.

V ogrskem državnem zboru je položaj neizpremenjen. Petičije, politimska glasovanja, predlogi za vpekljavo splošne, enake in tajne volilne pravice. Odkazanje petičij in predlogov odsekom, konec seje, ker je potekel čas. To je vse delo parlamenta.

Papež je bolan, celo tako hudo bolan, da že premišljuje o njegovem nasledniku. Klub temu pa se mu je zljubilo napisati pastirsko pismo na milansko škofijo, v katerem se pritožuje nad nekorektnim ravnanjem onih katoličanov, ki se ne brigajo za »svete pravice vere in Petrovega stola«. To posebno zadene gotove katoliške časopise (»Slovenca« seveda ni mislil), ki skušajo svoje bralce prepričati, da nima oškodovanje vere ničesar opraviti z namerami oropati cerkev premoženja, to zadene pa tudi one časopise, ki se ne brigajo za nevredni položaj papeževskega sedeža. Denar, denar in zopet denar, to je jeremijada tega pastirskega lista, in tarnanje za izgubljenim posvetnim gospodstvom. Značilno pa je, da je istočasno brzojavil papežev državni tajnik Merry del Val v imenu papeža podlenu in obrekovalnemu listu »Unita Cattolica« v Florenci papeževе blagoslove ter prosil boga, da naj da vsaj svoj blagoslov temu zakotnemu in zahrbtnemu listu.

Albanskih vstašev se je vrnilo do predvčeršnjem zvečer v svojo domovino 7000. Tudi v Selch obkoljeni vstaši so obljubili, da se podvržejo in so izročili svoje orožje.

Turška vlada je začela pogajanja z velesilami glede odstranitve tujih poštarnih uradov v Turčiji. Angleški poslanik sir Gerard Lowther se je razgovarjal v tej zadevi s turškim poštarnim ministrom Stambulianom ter je izjavil, da bo Angleška takoj opustila svoje poštne urade v Turčiji, čim to store ob enem tudi druge države. V poštev pride pri tem v prvi vrsti Avstro-Ogrska, ki ima največ poštarnih uradov v Levantu. Turška vlada zatrjuje, da ji je dala Avstro-Ogrska vlada povodom bosanske afere glede opustitve avstrijskih poštarnih uradov striktno obljube. — Trdva Beckers na Angleškem je podpisala pogodbo s turško vlado, glasom katere se zaveže zgraditi za Turčijo prvi dreadnought s prostornino 23.000 ton, ki bo stal okroglo 50 milijonov kron.

Turško ministrsko krizo je provzročil memorandum južnoalbanskih Mohamedancev. Kriza je nastala vsled nesoglasja v kabinetu samem. Naučni minister se je zavzel baje za zahteve južnih Albancev, med tem ko so drugi ministri nasprotovali. Ker pride vrhu tega tudi še Rifaat paša, kakor smo že poročali, kot poslanik v Pariz ali v Rim, je neizogibno, da se mora turški kabinet rekonstruirati. Splošno sodijo, da bo Said paša prihodnji veliki vezir, ki bo prevzel tudi nalogo, da sestavi kabinet. Informirani krogi zatrjujejo, da bo ta kabinet le neki prehodni štadij, ki bo imel nalogo, razpustiti parlament in razpisati nove volitve ter bi se moral umakniti nato čisto mladoturškemu kabinetu.

Glede maroškega vprašanja pravi »Daily Graphic«, da nova algejska konferenca Franciji gotovo ne prinese več uspehov, kakor jih more Francoska doseči brez konference potom dogovorne ureditve maroškega vprašanja med Nemčijo in Francosko, ker velesile očitno ne žele obnovitve maroške konference in se je tudi konstelacija od leta 1906 sem temeljito predrugačila. Pariški diplomatični krogi so mnenja, da je predpogoj vseh nadaljnjih pogajanj in dogovorov, da se uredi maroške meje sporazumno z Nemčijo. V Parizu pa so mnenja, da morajo pri tej ureditvi sodelovati vse signatarne velesile. — Kakor smo že poročali, so zahtevali radikalni namški poslanci sklicanje državnega zbora, vendar sedaj še ne more priti do tega, ker bi državni kancelar ne mogel dati nikakršnih pojasnil v maroškem vprašanju. Vsaka njegova enunciacija bi

mogla položaj le sametati, ker bi izdala naklepe, ki še nikakor niso popolnoma dozoreli ter bi mogli izzvati le viharne polemike. Meritorna obravnava onih točk, ki so med Nemčijo in Francosko sedaj na dnevnem redu, ni mogoča, ker se bodo vse te točke še izpreminjale. Sklicanje državnega zbora bi bila tedaj v tem trenutku le brezplodna igrača.

Mesto Damgan v Perziji, ki leži 6 dni hoda od Teherana, so zavzeli po hudem boju pristaši bivšega šaha. Ta zmaga bivšega šaha Mohamed Alija pomeni velik napredek, zlasti ker je veljal poveljnik mesta Damgan Massud Ul Mulks za enega najzmožnejših vladnih poveljnikov.

Novi predsednik republike Haiti je general Leconte, ki si je vedel prioriteti predsedništvo brez pravega boja. Eksekutivni urad je njegovemu protikandidatu, generalu Firminu, ki se je bil pripeljal iz Portorica, kratkoma prepovedal, stopiti na otok. Sin bivšega predsednika Simona je došel v New York ter prinesel s Haitija s seboj več ročnih kovčegov denarja.

Stajersko.

Iz Trbovelj. Občini zbor ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Trbovljah je bil dne 5. t. m. jako dobro obiskan. Narodno ženstvo v Trbovljah se dobro zaveda svoje naloge in dolžnosti stati na braniku slovenskega doma. Podružnica šteje letos 90 članic, pomnožilo se je torej za 14 članic, kar je vsekakor lep napredek. Društvo na čelu stoji stara veteranica v boju zoper nemstvo, vrla gospa Ana Dimnikova, ki je že 25 let članica podružnice, ki se je ustanovila 19. februarja 1901 in zelo plodonosno deluje ves čas svojega obstoja. Druge odbornice, ki so bile letos soglasno izvoljene v odbor, so še: ga. Ivanka dr. Žižekova, podpredsednica; gđna. Ruska Frankovičeva, tajnica; g. Anton Kuhar, namestnik; ga. Zlata Kuharjeva, blagajničarka; gđna. Reziha Pustova, namestnica. Odbornice: gđna. Mici Arzenškova, Lora Vodušekova, Marija Windischerjeva, Ana Wesnerjeva, Anica Kramerjeva, ga. Josipina Sentjurčeva, Roza Lesova in Silva Velkavrhova. Ta odbor nam jamči za žilavo delavnost in za napredek povsod znane in vsemu trboveljskemu prebivalstvu zelo simpatične podružnice. Odbora čaka letos mnogo dela in truda s prireditvijo velike ljudske veselice v proslavo 25letnice obstanka naše prekoristne glavne družbe, ki se bode priredila v njeno korist sredi septembra meseca. Občini zbor podružnice je sklenil poslati glavni družbi tudi nujno željo, da naj zborejo glavna skupščina letos v Brezicah na Stajerskem. Kot delegatinje za skupščino so se izvolile: ga. prednica Ana Dimnikova, Jos. Sentjurčeva, Rozalija Plavšakova, Pavla Volkarjeva in Mici Arzenškova. Kot namestnice pa: ga. Rezi Petkova in Ana Ranzingerjeva. Bog živi našo žensko podružnico in njene pridne in poštvalne članice predsedstva! — Tone.

»Südmarkin« zborovanje v Celju. Nemško časopisje dela veliko reklamo za »Südmarkin« občni zbor, ki se vrši v Celju od 8. do 10. septembra. Inu, september ima pri naših poučljivih gotovo privlačno silo. Zdi se nam, da so manjši pretepi in kravali, ki jih uprizarjajo sedaj gotovi fakini na celjskem kolodvoru, le predigra in vaja za večje dogodke, ki imajo najbrže priti meseca septembra. Za pijačo in dober »Südmarkin« denar se že da dobiti v Celju četo nemških »bratov« iz Maribora, Ptujia itd., ki bodo »varovali« nemški značaj celjskega mesta na ta način, da bodo spravljali v nevarnost življenje in imetje slovenskih mirnih meščanov. Opozorjamo oblasti na vse to in odločno zahtevamo, da naj bodo za vsak slučaj pripravljeni v dnevih od 8. do 10. septembra v Celju orožniki in vojak, kajti Ambrožičevi policiji po dosedanjih žalostnih skušnjah ne moremo zaupati. Vodilne slovenske politične kroge prosimo, da v tem smislu pri vladi posredujejo. Celje je dvojezično mesto s popolnoma slovensko okolico — in torej ni nikakega poviada in upravičenosti za kako izgrede in štenkarije gotovih nemških elementov. Proti mirnim in dostojnim ljudem nima nikdo ničesar in se pretepati z direktno ali indirektno pomočjo policije ne damo. Ako oblasti v Ljubljani naravnost izizvalno ščitijo Nemca, mora vlada tudi nam Slovincem, ki tvorimo v Celju več ko tretjino prebivalstva, dati popolno garancijo za naše imetje in življenje.

Z dežele se nam piše: Neznosna vročina je vendar dovela šolske oblasti do odloga, šolski pouk v popoldanskem času opustiti, kakor doseže dopolne vročina ob 11. uri 20° R ozir. 25° C. In ta odlog je baje

»že« pretekli teden šolskim vodstvom dostavljen, a od teh skrbno »spravljene«, da ne pride na svetlo. Vkljub temu, da je mestoma že ob 10. uri dopolne došla vročina 26 do 28°, gospodje ne spustijo otrok. Za to skrbijo gg. uradni »šimelniki« v osehah šolskih voditeljev menda najboljše tamkaj, kjer se pričakujejo za svoje »službene« poštvovalnosti najbolj nečesa plačila. Ali naj znabiti po hrbtu teh nedolžnih žrtev splezajo naprej! Zato vprašamo merodajne činitelje, osobito okrajni šolski svet, ali se tako izpolnjuje višje odredbe, ali se tako »uradno« skrbi za neprecenjeno zdravje otrok in učiteljsva? Za sedaj samo to ponižno vprašanje, iscer pa bomo zagrmeli. — Pri zadetistarski.

Iz Prekopa pri Vranskem. Dne 8. septembra t. l. priredi prostovoljno gasilno društvo v Prekopi slavnost povodom blagoslovljenja društvene zastave. Pri tej slavnosti bode sodelovala godba c. kr. petrovaradinskega pešpolka št. 70 iz Zagreba. — Pri glasilo se je že višina gasilnih društev iz cele Savinje doline in tudi iz Kranjske. Zanimanje za to prireditve je veliko. Nikdar še ni bila priložnost v celum okraj pri nobeni slavnosti poslušati vojaško godbo. Zato prosimo vsa društva, naj se na ta dan ozirajo in naj ne prireajo veselice.

Mestinje. Ponovno opozarjamo slavno občinstvo, da se naj kot prijatelji družbe sv. Cirila in Metoda v najmnogobrojnejšem številu udeležijo veselice, ki se vrši dne 13. t. m. na vrtu g. Smeha. Nudila se jim bode jako prijetna zabava. Posebno kar se tiče šaloigrice »Trije tičiki«, je lahko danes poudarjamo, da bode vsakdo popolnoma zadovoljen, ker se skoraj vse vloge v rokah učiteljev-diletantov, ki se bodo gotovo potrudili, da rešijo častno svojo nalogo. Torej, v nedeljo na Mestinje!!

Klub naprednih slov. akademikov v Celju priredi v torek 15. t. m. izlet v Šmarje pri Jelšah. Odhod ob 7. zjutraj z vlakom iz Celja.

Iz Ptuj. Redni občni zbor akad. fer. društva »Bodočnost« se vrši v soboto dne 12. avgusta ob pol 4. popoldne v ptujskem Narodnem domu z običajnim sporedom. Ker se bo na tem občnem zboru razpravljalo o važnih društvenih zadevah, so vsi člani in napredni abiturienti vlnjudo vabljeni, da se ga udeležijo. Gostje dobrodošli.

Celjski odsek Savinske podružnice S. P. D. priredi v dnevih 13., 14. in 15. izlet v Savinske planine (Logarska dolina - Okrešelj - Kamniško sedlo itd.). Izlet vodi g. dr. F. Kovča, ki daje vsa tozadavna pojasnila. Planinski pozdravi!

Drobne novice. Imenovan je za sodnika v področju graškega nad-sodišča dr. Frane Kotnik. G. dr. Kotnik pride v Laški trg. — Začasno v pokojen je poštni oficijal Klavdij Haas v Mariboru ob Dravi. — V konkurz je prišla trgovka Suzana Schreiber v Neufischingu pri Judenburgu. Začasni upravitelj konkurzne mase je dr. Konrad Gödl, odvetnik v Judenburgu. — V Koprniku so pri občinskih volitvah zmaga-li vsled hude agitacije duhovništva, zlasti nazarskih franciskanov, klerikalci. Sedaj je seveda znanega boja te občine za pravice slovenskega jezika pri občevarju z višjimi oblastmi konec. — Kuga slinavka in grintavka se je, kakor poročajo graški listi, močno razširila v političnih okrajih Gröbmung, Liezen in Murau na Zg. Štajerskem. Politične oblasti so storile potrebne korake, da se razširjanje kuge omeji.

Koroško.

Prememba garnizije. Po letošnjih manevrih se preseli kakor poročajo dunajski listi iz Celovec v Miškolce huzarski polk št. 6. v Celovec pa pride 11. huzarski polk iz Hrvaške.

Vlom. 17letni pomožni delavec Tomaž Glančnik, ki je bil svoj čas zaposlen pri zgradbi električne cestne železnice v Celovec, je v vrom 6. t. m. v stanovanje akordanta Adolfa Krajerja v St. Rupertu pri Celovec ter mu ukradel obleke v vrednosti 76 K, nakar je pobegnil.

Prepovedani živinski sejmi. Zaradi kuge na gobcih in parkljih je prepovedala koroška deželna vlada vse sejme parkljarjev v okrožju okr. glavarstva St. Vid ob Glini.

Ponesrečen lovec. Posestnik Plave v Kotmaravsi je ustrelil pred nekaj dnevi jastreba. Ko ga je iskal v pečinah je padel raz visoko steno in se smrtnonevarno poškodoval.

Primorsko.

Posrečena rešitev. Nadporočnik Oskar pl. Tonkli iz Kanala je potegnil pred par dnevi iz Soče podčastnika domobrancev. Skočil je v zadnjem trenutku, ko se je podčastnik že

potopil v 4 m globoki vodi opetovano pod vodo in ga končno z največjo težavo in skrajnim naporom privlekel že nezavestnega iz globočine in ga spravil na suho, kjer so ga oživili.

Proces proti »Banki popolare« v Gorici. Prof. Kierthaler je končal svoje poročilo, predsednik mu je naznanil, da je tedaj prost in da se lahko odstrani. Začel je na to s svojim poročilom izvedenec Marsiglio in sicer poročila o svojih raziskovanjih o zadevi opravila Conforti. Najprvo označi na splošno to zadevo, govori o knjigah in o tistemu delanju bilanc, potem govori o nepravilnostih, katerim je prišel na sled v predloženih računih in bilancah, na to preide na privatne conto-corrente Confortijeve in se ustavi dolgo pri znesku 11.137 lir, katerega je poslala filijalka iz Parone d'Adige in ki ni bil registriran v knjigah beljaške centrale. Nato govori o treh fakturah, ki so po njegovem mnenju fiktivne. Zagovornik Puecher zahteva, da se o tem takoj popraša Confortija. — Ta odgovarja v smislu, da se je izvedenec motil in pravi, da je pri lesni trgovini navada, da faktur ne piše prodajalec lesa, ampak kupec in sicer iz vzroka, ker so prodajalci lesa po večini neizobraženi in analfabeti. Nadalje pravi, da faktura Tschuder ne spada k tej zadevi z banko. Pravi, da je tudi po končani predaji aktiv in pasiv banki, bil še vedno trdka in da je le slučajno prišla ta faktura v stare knjige, ker ni mogel vsak moment nabavljati si novih. Zagovornik Puecher zahteva, da se prinesejo vsi tozadevni dokumenti k razpravi, kateri prošnji predsednik ugodil. Puecher ugovarja na to na podlagi aktov vsem o izvedencu doprinešenim nepravilnostim in pravi, da so bile vse Confortijeve bilance aktivne in da se mu čudno zdi, da niso izvedenci med celo preiskavo Confortija ničesar vprašali in se pri njem informirali. Izvedenec replicira, da Confortija ni bilo v Gorici, torej ga ni bilo mogoče zaslišati. Pravi, da se sedaj delajo znova bilance in da bazira njegovo izvedeniško mnenje na starih in da se na te nove ne bo oziral. — Zagovornik pravi, da mora bilance preresetati z ozirom na to, da niso izvedenci Confortija dosej zaslišali.

Kolera v Trstu. Do snci se ni pripetil v mestu samem noben nov slučaj kolere. Radi sumljivih znakov so odpeljali v bolnico krmarja Blažnoviča in mornarja Bernetiča, ki sta obolela na parniku »Elise«. Na parniku »Petka« je obolel za gastroenteritis mornar Stamatiz Kambizes. Tudi tega so odpeljali v bolnico. Oba parnika pa v pomorski lazaret pri Sv. Jerneju. Stanje za kolero obolelih v Trstu je neizpremenjeno. V Koprju je obolela za sumljivimi znaki kolere 2letna hčerka finančnega uradnika Čabinčar. Odpeljali so jo tudi v pomorski lazaret pri Sv. Jerneju.

Podaljšani letalni teden v Trstu. Včeraj se je vršilo tekmovalanje za darilo 2500 K, ki je je razpisala tržaška mestna občina in za darilo 1500 K zrakoplovne kluba »Yeo Chavez«. Darila sta bili razpisani za dva najboljša višinska poleta. Te tekme sta se udeležila Fischer in Manissero. V višini kakih 300 do 400 m je vladala huda burja s hitrostjo kakih 60 km v uri. Burja je onemogočila letalce, da se nista mogla dvigniti višje. Fischer je dosegel višino 650 m. Manissero pa samo 300 m vsled česar je dobil prvo darilo Belgijec Fischer.

Premeteni goljuf. Zelo premeteno je izvalil 27letni Ivan Geslin, stanujoč v Trstu v ulici Farneto št. 16 od rodbine Svetina večjo vsoto denarja. Pred kakimi tremi meseci se je seznanil z rodbino Svetina, ki stanuje v Gvadjeti ter začel takoj ljubavno razmerje z 18letno Emo. Pravil je, da je slušatelj medicine na nekem ogrskem vseučilišču in je obljubil, da bo deklico poročil, čim napravi doktorat. Seveda so medicinski rigorozji zelo dragi in mu ni mogoče spraviti momentano takse v znesku 400 K skupaj, da bi mogel iti delat rigoroz. Mati njegove ljubice mu je verjela in mu dala ta denar, nakar je goljuf izginil. Posrečilo pa se je, ga pozneje izslediti in aretirati. Seveda taji, da bi bil imel namen koga oškodovati.

Nezgode in poškodbe. 27letni voznik Maks Antonini v Trstu si je pri padcu zlomil desno ramo, 50letni trgovec Anton Misler pa je padel in si zlomil členek na desni nogi. Oba so oddali v bolnišnico. — V bližini državnega kolodvora sta se zaradi dela sprla predvčerašnjem 25letni Gvidon Formasari in neki delavec iz Padove. Padovanec je napadel Formasara in ga petkrat z nožem rani! tor mu prerezal tudi pljuča. Formasari ne mara povedati imena napadalca.

S sublimatom. Mornar Juli Kundrek s torpedne ladje XXVI, ki leži pred pomolom Sv. Jožefa v Trstu se je hotel zastrupiti s sublimatom pastiljo. Prepeljali so ga v garnizijsko bolnišnico.

Ob 35 letnici upeljave meterskega sistema v Avstriji.

Spisal Sevnica.

Petintrideset let je poteklo, odkar je v Avstriji uvedena meterska mera in utež. Umestno je torej se spominjati moža, kateri je bil prvi propagator upeljave meterske mere in uteži v Avstriji.

To ni bil nihče drug, kot naš slovenski rojak kmetijskega pokolenja Juri baron Vega. O njem se je pisalo zadnji čas toliko, da vsakdo lahko ve, kdo in kaj je bil Vega, torej tukaj le omenjam Vegovo delovanje, tičeče se uvedanja francoskega merila v Avstriji.

Vega je prvi zastopnik ideje v našem cesarstvu uvesti metersko mero in utež. Neumorno je deloval za upeljavo tega praktičnega in preprostejšega sistema, toda tedajna vlada je bila gluha in se ni zmenila za nasvete in predloge našega bistroumnega učenjaka. Šele 74 let po Vegovi smrti izpolnila se je njegova srčna želja, leta 1867 je bil v Avstriji uveden meterski sistem. Dolgo časa je trajalo, preden da se je ljudstvo privadilo novega sistema. Posebno častiti in trebnji stari bokal (firkelj) se ni dal zlahka odpraviti; da, naši vinogradniki ti še današnji dan izračunajo svoj pridelek po vedrih.

V 1. odstavku 1. zvezka matematičnih predavanj 3. izdaje 1802 piše Vega sledeče: »Ko se je ta zvezek tiskal, dobil sem iz Pariza etalono (vzorci — Grundmuster) novega, iz obsega naše zemlje izpeljanega merilnega sistema. Pri najnatančnejšem primerjanju etalonov z dosedajšnjim merilom naše države sem se vselega srea prepričal, da so moja, v priročnem logaritmovniku (Lipsia 1800) in v O. L. Lachovej korespondenci (meseca maja 1800) navedene primerjave z dunajsko holondsko in norimberško utežo prav navedena, da si sem se dolgi 20 let zaman trudil dobiti iz Pariza etalone. Vegova druga skrb je bila seznaniti prebivalstvo z novo francosko mero in utežem. Učenemu svetu je namenil drugo izdajo logaritmičnih tabel in formul z pregledom novega in starega sistema, priprostemu ljudstvu je pa spisal knjigo: Natürliches Mass- und Gewichtssystem po Vegovi tragični smrti, izdani po O. Kreilu in izšli pri I. pl. Degenu. Nekoliko dni pred svojo smrtjo izročil je Vega rokopis založniku Degenu.

V dodatku se izraža izdajatelj O. Kreil jako laskavo v Vegi in omenja, da iz same spoštivosti do umrlega učenjaka v izdaji ni ne prena-reja in jo tako izda, kakor jo je Vega spisal. Tudi v tej Vegovi poslednji knjigi, s katero se naš učenjak od ne-hvaležnega sveta poslavlja, od samih številka kar mrgoli.

Dnevne vesti.

+ Sokoli pa gredo svojo pot naprej. Moč in veljavo sokolstva rase. Krepka organizacija je to z zdravu podlago in danes brez dvoma najsi-lnejša na Slovenskem, ker jo združujejo vzvišene ideje. Kdor primerja sokolstvo pred 25. leti z današnjim, mora občudovati napredek. Naravno pa je, da rodi vsak napredek tudi zavist. Klerikalci objedajo sokolstvo že dolga leta. Popadljivi Mahnič je v »Rimskem Katoliku« denunciral Sokole in ščuval proti njim kar je mogel, a Sokolstvo je raslo in se razvijalo. »Slovenec« je dolga leta hujskal proti Sokolstvu, mu očital, da nosi Garibaldijevo srajco — danes nosijo Čuki Garibaldijevo srajco in proslavljajo z njo pri procesijah uničenje papeževne posvetne države! — in pan-slavistične embleme in je grdil Sokolstvo kolikor se je dalo. A Sokolstvo je raslo in se razvijalo. Duhovniki so s prižnice grmeli proti Sokolstvu in duhovniki so aranzirali tolovajske napade na Sokole, a Sokolstvo je vendar raslo in se razvijalo. Končno so duhovniki ustanovili Čukarijo. Vse moči so napeli, da bi ustvarili Sokolu podobno protioorganizacijo, veliko denarja žrtvujejo, da kupijo Čukom Garibaldijeve srajce, vse store, kar se da storiti, a Čukarija ne more pognati korenin, Čuk je samo smešen in nič kot smešen in kmečki fant, če ima le žličico pameti v glavi, nese uniformo nazaj v farovž in zapusti Čuke, ker neče biti od vsega sveta zaničevan. Sokolstvo za konkurenca s Čuki ni nič škodovala, marveč mu je še koristila. Sokolstvo rase in se razvija! Zavist tare nasprotnike, da obrekujejo in grde Sokole, a kaj pomaga vse to, ko vendar vsa javnost vidi, kako Sokolstvo rase in se razvija, kako dela, kako prodirajo njegove ideje v čedalje širše kroge. Zavist kriči — Sokoli pa gredo svojo pot naprej!

+ Čukarija se širi na jug. Doslej je čukarija kužila samo Čebe in Slovence, sedaj je jela ta kuga groziti tudi Hrvatoma. Pretekli četrtlet se je namreč osnovalo prvo hrvaško čukarsko društvo v Dobrinju na otoku Krku v Istri. Ustanovitelj Čuka je neki tamošnji slovenski uradnik pri posojilnici, kumoval pa mu je — kdo drugi kakor neizogibni dr. Mahnič. »Riečki Novi List« piše o tem: »Na otoku Krku so Mahničevi popi osnovali proti Sokolu po slovenskem klerikalnem vzoru »Orle«, ki jih je ljudstvo takoj krstilo za popovske Čuke. Tako imamo evo tudi »ni Hrvati prve Čuke, ki pod Mahničevim vodstvom frfotajo na Krku kot prave nočne ptice črne reakcije. To je prvi naval klerikalizma na naše Sokolstvo. Ni dvomiti, da bodo sedaj naši popi furtimajski kakor na Kranjskem storili vse, da osnujejo proti Sokolu čim največ Čukov. V dnevih največje vročine se je dobil človek, ki je začel na Kranjskem, torej v deželi, ki vendar spada k Srednji Evropi, ljuto vojsko zoper ples. To početje je vzbudilo celo zunaj meja naše dežele veliko veselost in dunajska »Zeit« se je krvavo ponorečevala iz ljubljanskega škofa in njegove vojske zoper ples in zoper gostilničarje. »Zeit« spominja ljubljanskega škofa na ranjakega kralja Davida, ki Bogu na čast ni samo igral na harfo, marveč je tudi pred skrinjo zaveze prav živahnno plesal Bogu na čast in na slavo. No, pa kralj David je bil star Jud in škof morda ne bo mnogo dal na njegovo pričevanje. Zato spominja omenjeni dunajski list ljubljanskega škofa na prelepo krščansko legendo: Neki ubogi komedijant je šel na stara leta v samostan. Tam je videl, da so vsi menihi nebeški kraljci služili vsak s svojo umetnostjo, eden s slikanjem, drugi z godbo, tretji s kiparstvom itd. Ubogi stari komedijant pa ni znal nobene take umetnosti. Tedaj pa se je mož zaprl v kape-lico in je častil nebeško kraljico s tem, da je metal svoje kroglice v zrak in jih lovil. Z zonglerske umetnostjo je častil nebeško kraljico in tudi plesal je pred njenim altarjem. To je bilo edino, kar je znal in izvrševal in vse to iz čistega, preprostega srea. In bilo je prav tako, zakaj glavno je vendar čisto preprosto sree. »Zeit« bi bila ljubljanskemu škofu še marsikatero lahko zabelila, če bi poznala tega grdogleda, nikdar dobrohotnega, nikdar prijaznega škofa tako, kakor ga poznamo mi, nesrečni prebivalci nesrečne dežele Kranjske.

+ Katoliški shod jugoslovanske mladine« se torej ne bo vršil, kakor smo že poročali. Ne vrši se radi kolere, češ, da je s pojavom kolere v južnih deželah onemogočena udeležba z južnih krajev, posebno iz Primorja, Bosne, Hercegovine, Dalmacije. S tem je toliko rečeno, da si naši klerikalci sami tega shoda ne upajo prirediti, ker se boje blamaže, predvsem slabe udeležbe. Zato so odgodeli shod na prihodnje leto. Do tu bi bilo vse v redu. Sedaj pa pride gmotno vprašanje. Mnogo oseb, ki so se nameravale shoda udeležiti, je že poslalo v Ljubljano predpisane pristojbine. Povsem naravno bi bilo, da se ta denar kratkim potom vrne dotičnikom, ker je vendarle precej dvomljivo, če se bodo le ti mogli udeležiti shoda prihodnje leto. Toda naši klerikalci so dekretirali tako — le: »Zapisniki udeležencev ostanejo v veljavi za sestanek prihodnje leto, istotako so za udeležence vračunljene za prihodnje leto — poslane vsote.« To se pravi z drugimi besedami: Klerikalci so pobasali novce, ki so jih razni reveži že poslali ljubljanskemu odboru, da si zagotovijo vsaj razmerno udobno bivanje v Ljubljani, v svoje nenasitne malhe, a vračunali jih bodo seveda ob svetem — Nikoli. So pač mojstri, ti naši klerikalci v izjemanju nevednih ljudskih mas.

+ Gostovanje srbske dramske družbe V. Vuković. Družba V. Vuković iz Belgrade, ki ima na repertoarju najnovejše moderne igre najpopularnejših piscev, je prispela v Ljubljano ter priredi tu tri predstave. Predstave se bodo vršile v Park-hotelu »Tivoli«, in sicer v soboto 12., v nedeljo 13. in v ponedeljek 14. avgusta. Začetek ob 7. zvečer. Rezervirani sedeži po 1 K 60 vin, ostali sedeži po 1 K. Program predstav na lepah. Priporočamo slovenskemu občinstvu, naj se v čim največjem številu udeležijo teh predstav.

+ I. jugoslovanski sestanek za operativno medicino. Za ta sestanek, ki se vrši dne 18. in 19. septembra v Belgradu, prijavljenih je že 80 predavanj. Definitivni program izide v 10—14 dneh. Ako namerava kateri slovenskih kolegov prijaviti še kako predavanje, prosim, da to nemudoma stori. Istotako naj se mi blagovolijo javiti oni gospodje kolegi, ki se nameravajo sestanka udeležiti z damami. Kratko navodilo za sestanek objavi prihodnja številka »Liečniškega Vestnika«. — Za društvo zdravnikov na Kranjskem: dr. Demeter Bleiweis - Trsteniški, t. č. predsednik.

+ Za tujski promet. Pod tem naslovom so javili naši dnevniki, da je več občinah svetov, med temi tu-

di oni mesta Ljubljane, ležečih na progi Ljubljana-Trbiž prošlo c. kr. železnično upravo, da bi se zimski vozni red premenil v toliko, da bi odhajal osebni vlak iz Ljubljane ne ob 10. uri 10 minut, ampak šele ob 11. uri, s katero spremembo bi bilo prebivalcem na tej progi ležečih mest omogočen obisk gledaliških predstav in koncertov v Ljubljani. Dramatično društvo v Ljubljani se je tudi pridružil tem prošteljem z enako prošnjo. Ker so pa radi zveze Trst-Berolin (z Nemčijo sploh) premembe voznega reda jako težavne, prosilo je dramatično društvo c. kr. železniško ravateljstvo v Trstu, naj bi se tovrstnemu vlaku št. 1772 v zimski gledališki sezoni priklopila po dva osebna vozova II. in III. razreda do Jesenice. Na to prošnjo je došla ta-le rešitev: »C. kr. drž. žel. ravateljstvo v Trstu. — Slavno Dramatično društvo v Ljubljani. — C. kr. žel. ravateljstvo žal ne more ugoditi prošnji, da bi se izrazilo tovrstni vlak št. 1772 za prevažanje oseb. Tudi iz ozirov na pozno lego (čas) tega vlaka, odhod iz Ljubljane ob 12. uri 55 minut po noči, prihod v Kranj 2:34, Jesenice ob 5. uri zjutraj, bi bilo s tem interesom obiskovalcev gledališča pač komaj vstreženo«. Za c. kr. ravateljstva žel. železnice: Aufredniček, m. p. — Sedaj imajo naši gg. poslanci in pa oni gg. v železniškem svetu odločilno besedo, da se prošnja radi osebnega vlaka ob 10:10 kolikor le mogoče ugodi.

+ Kolesarica v »Zvezdi«. Včeraj popoldne ob 5. je vozila neka nemška dama na kolesu sredi po Zvezdi. Če kak slovenski delavec po naključju zapelje na trotoar, ga takoj prijmejo in plačati mora 5 K globe.

+ Posebni vlak za izlet gostilničarjev na Bled. Poročali smo že, da bo vozil ob priliki izleta gostilničarjev na Bled dne 17. avgusta posebni vlak. Natančni vozni red tega vlaka je: Odhod iz Ljubljane juž. kolodvor ob 7. uri 1 min. zjutraj, iz Ljubljane drž. kol. ob 7. uri 8 min., iz Vižmarje ob 7. uri 16 min., iz Medvod ob 7. uri 25 min., iz Škofje Loke ob 7. uri 36 min., iz Kranja ob 7. uri 47 min. Na Jesenice pripelje vlak ob 9. uri 2 minuti ter odpelje po odmoru 15 minut na Dobravo, kamor pride ob 9. uri 24 minut. Posebni vlak ima torej jako ugoden vozni red. Odpelje namreč približno že četrt ure za navadnim osebnim vlakom. Na Dobravo pa pride za 27 minut pred njim. Vlak ima torej zvezo z vsemi jutranjimi vlaki, ki pridejo v Ljubljano, razven z Dolenjcem. Izletniki ob kamniški progi počakajo lahko na vlak na ljubljanskem državnem kolodvoru. Vlak pa je prikladen tudi za one, katerim bi delal poset Vintgarja teža-ve. Ti namreč na Dobravi lahko počakajo na normalni osebni vlak in se proti plačilu 20 vin. odpeljejo naravnost na Bled. Z Bleda odhaja vlak ob 10. uri 18 min. zvečer ter pripelje v Kranj ob 11. uri 39 min., v Škofje Loko ob 11. uri 50 min., v Medvode ob 12. uri, v Vižmarje ob 12. uri 09 minut, v Ljubljano drž. kol. ob 12. uri 17 min. in v Ljubljano juž. kol. ob 12. uri 21 min. Vlak ima torej tudi zvezo z nočnimi vlaki južne železnice, ne glede na to, da vozi z Bleda v Ljubljano samo dve uri.

+ Tečaja za krojače in krojačice sta se otvorila danes dopoldne v Mestnem domu, oziroma v Slov. trgovski šoli v Ljubljani ob prisotnosti predsednika kuratorija zavoda za pospeševanje obrti g. Ivana Kregerja, ravnatelja zavoda inženjerja V. Remeca in načelnika zadruga krojačev, krojačice itd. v Ljubljani g. Fran Jeločnika ter predmetnih strokovnih učiteljev. Tečaja za krojače se udeležuje 24 krojačev iz Ljubljane in okolice. Tečaj za krojačice se je vsled velikega števila priglasenk (45) moral deliti v dopoldanski in popoldanski oddelek. Učni načrt za krojače je sledeči: Od 8. do 9. knjigovodstvo, od 9. do 12. in od 2. do 6. strokovni pouk. Za krojačice je pouk o knjigovodstvu skupen od 10. do 11. dopoldne za oba oddelka. Strokovni pouk dopoldanskega oddelka od 8. do 10. in od 11. do 12., za popoldanski oddelak pa od 3. do 6. Tečaj za čevljarje, ki ga pripravljajo, kakor že objavljeno, zavod za pospeševanje obrti, pričel se bo v sredo 16. t. m. ob pol 3. popoldne in se bo vršil vse delavne dni od pol 3. do pol 7. zvečer v Slovenski trgovski šoli na Kongresnem trgu št. 2. Vodil ga bo strokovni učitelj g. Ivan Lastovka z Dunaja, ki ga bo ministrstvo za javna dela dodelilo zavodu v ta namen. Pri tečaju mu bosta asistirala dva domača mojstra. Tečaj za čevljarje je popolnoma brezplačen in bo zavod dostavil vsa potrebna učila. Sprejme se lahko v ta tečaj še nekaj obrtnikov, ki naj se zgledajo čim najprej mogoče. Zunanji udeleženci, ki bi se radi udeležili tečaja, pa jim gmotne razmere ne dopuščajo, dal bo zavod nekoliko podpora za udeležitev, če vložijo tozadavne prošnje, opremljene s ubožnim izpričevalom, na zavodov. naslov, Dunajska cesta 22, najkasneje do 12. avgusta t. l.

— Umrl je, zadet od srčne kapi, gosp. Stefan Pogačnik, delalni oficijal. Pokojnik je bil izredno blaga duša, tih, skromen, dober prijatelj, navdušen narodnjak in zvest pristaš narodno - napredne stranke. Pokojnik se je udeležil nedeljskega zleta v Domžalah, zvečer se je vlegel spat, a se ni več prebudil, srčna kap mu je pretrgala življenja. Mrtvega so našli še - le danes v njegovi sobi, ko so ga drugi dan pogrešali v pisarni. Pogačnik je bil dober uradnik, spoštovan od svojih kolegov ter ljubljen od svojih prijateljev, ki so ga zlasti cenili radi njegovega čistega in blagega značaja. Vrlenu pokojniku bodi ohranjen trajen spomin! Pogreb bo jutri ob pol 5. popoldne.

Umrl je sredi ob 1/4. v Zgornji Šiški gospod Jakob Matjan, posestnik in lastnik dobroznane gostilne »pri kamniti mizi«, po daljšem bolehanju v 75. letu starosti. — Pokojnik je bil radi kremenitega značaja dobro poznan širom domovine in je veljal za enega najboljših in najvzornjših gostilničarjev iz dobrih starih časov. Zaradi njegove milosrčnosti ga bodo pogrešali zlasti občinski reveži, katere je vedno rad podpiral. Njegovo domovanje ima zgodovinsko vrednost, ker je bilo, kakor znano, tudi rojstna hiša prvega slovenskega pesnika Valentina Vodnika. Gospod Matjan je bil podporni član mnogih narodnih društev, ustanovitelj šišenskega »Sokola« in častni član šišenske podružnice Ciril-Metodove družbe. Bodi značajnemu možu ohranjen časten spomin!

Dober človek je Orazem, po mišlosti deložnega odbora še vedno župan v Mostah. Ko je umrl bivši občinski tajnik, ki radi boleznijo že tedne ni mogel opravljati svojega posla in je vsled tega tudi resigniral na svojo službo, je jel župan Orazem govoriti, da pokojnik ni zapustil v redu občinske blagajne. Čudno, čudno, da se je na to spomnil gospod župan še-le po smrti bivšega tajnika, ko je le - ta že zdavnaj imel v uradu svojega namestnika. Nič ne rečemo, kdo je imel ves čas ključ, tudi od občinske blagajne? Gospod Orazem, zakaj obrekuje sedaj mrtvega, ko se ne more braniti, dočim ste lepo molčali, ko je še živel?!

Dva potujoča pomočnika, požigalca, v četrtek zvečer sta prišla v Kancevo gostilno v Podsmreki dva potujoča pomočnika. V gostilni sta se začela z gosti pripraviti. Kanc jih je spodil iz gostilne. Jezna zaradi tega, sta se hotela nad gostilničarjem maščevati. Splazila sta se v njegov hlev, zažgala dve konjski odeji in bežala proti Vrhniki. Odeji sta pogoreli do polovice in izbruhnili bi bil gotovo požar, da niso domačini pravočasno gorečih odej zapazili in pogasili. Oba požigalca so še tisto noč vjeli in izročili sodišču.

Pod voz prišel. Pred par dnevi se je peljal posestnikov sin Alojzij Ravnikar s Kresnic v sodnem okraju Litija, z vozom, ki je bil z moko težko obložen iz Kaslja proti Jevnici. Zunaj vasi Slapnice je prišel na precej hud klanec, ni se mu pa zdelo potrebno voza zavreti. Konji voza niso mogli več vzdržati in so začeli dirjati na vso moč. Pri tem je izgubil njegov 9letni priat Josip Ravnikar ravnotežje in je padel pod voz, ki mu je strl prsni koš. Deček je umrl par minut pozneje.

Negodno. 7letnega posestnikovega sina Ivana Aliča iz Vinharjev v kranjskem okraju je sunil te dni med igro njegov mlajši brat z vilami v levo oko in mu je težko poškodoval. — Pri obsekavanju nekega lesa se je usekal kipsarski pomočnik Valentin Kos v Ljubljani v levo nogo in si jo hudo ranil. — V Selcah v kranjskem okraju je zgrabil mlatalni stroj 19letno dninarico Katarino Semen za desno roko in jo težko poškodoval.

Kuharski in servirni tečaj v Kamniku. Zadruga gostilničarjev in kavarnarjev v Kamniku priredi letos v mesecu novembru kuharski in servirni tečaj. V ta tečaj se sprejemajo učenke iz gostilničarskih krogov v starosti od 16. leta naprej. Sprejemajo se tudi take učenke, ki se nameravajo posvetiti gostilničarskemu stanju. Dotične gospodične in gospe, ki se nameravajo udeležiti tega tečaja, naj se nemudoma prijavijo gostilničarski zadrugi v Kamniku, najkasneje pa do 18. avgusta t. l. Prvi pogoj za uspeh gostilničarske stroke je vsestranska strokovna izobrazba in zato je želeli, da se temu pozivu odzove takoj zadostno število udeležencev. Ker se zamore prepustiti na ta tečaj le do 20 učenek, naj se ne čaka s prijavo do zadnjega dne.

Na sestanku absolventov grmske šole, ki se je vršil 30. julija t. l. v Kamniku, sklenilo se je o priliki proslave 25letnice ustanovitve kmetijske šole na Grmu poklicati v življenje stanovsko organizacijo, ki naj bi obsegala vse slovenske absolvente kmetijskih in gozdarskih šol. Da bi na naše zborovanje imelo zaželjeni uspeh ykljub temu, da mu je odmerjen kratek čas, se je na imenovanem

sestanku sklenilo, razdeliti vse delo v sledeče referate: 1. Pomen in obseg organizacije v splošnem. 2. Organizacija z ozirom na kmetijski stan. 3. Organizacija in uslužbenki stan. 4. Organizacija in izobrazba kmeta. 5. Organizacija in strokovno glasilo. 6. Organizacija in zadruga. 7. Razni predlogi in nasveti. Gg. tovariši, kateri se zanimajo za stvar ter bi hoteli prevzeti, katerega teh referatov oziroma postaviti predloge tikajoče se društvenih zadev, so naprošeni, da prepiš istih gotovo najpozneje do 14. avgusta t. l. na naslov: Rado Medič, Ljubljana, Rimska cesta 2 pošljejo. Sestanek zaupnikov in referentov je v Ljubljani 15. avgusta ob 3. uri popoldne v hotelu »Štrunkelj«. Na tem sestanku se končno priredi snov za glavno zborovanje na Grmu. Event. želje, nasvete itd. naj se sporočijo na gornji naslov. Natančni spored zborovanja se bo udeležencem pravočasno naznanil.

Potok Nikava, ki teče skozi sredo mesta Idrije, sedaj v poletnem času naravnost kriči po regulaciji. Ta bi bila že prišla v tek, da imata vlada in idrijski klerikalci le nekoliko smisla za razvoj in dobro zdravstveno stanje idrijskega mesta. Načrte je že izgotovil deželni stavbni urad pred dvema letoma, županstvo je pa že pred delj časom prosilo deželno vlado, naj skliče komisijonalno obravnavo na licu mesta v Idriji vseh prizadetih faktorjev mestne občine idrijske, dežele, vlade ter rudniškega in gozdnega ravateljstva, da se to pereče vprašanje vendar enkrat vsaj principijalno reši. Toda deželna vlada se, kakor je videti, ne briga za težnje idrijskega mesta, akoravno to mesto največ prispeva državi na Kranjskem. Milijone pač rada spravljajo država iz idrijskega mesta, ima pa kosmata in gluha ušesa takrat, kadar je treba za to mesto tudi kaj storiti. Neznosen smrad, ki prihaja iz Nikave v poletnem času, ki je stanje vode nizko, znova in znova opozarja na rešitev tega tako nujnega vprašanja za idrijsko mesto. Kadar se bo vnela kaka epidemična bolezen prav vsled Nikave v Idriji, bodo pač vse oblasti pokonci in v svoji birokratičnosti predpisovale vse mogoče, da bi pa že sedaj skrbela za odstranjenje največjega zdravstvenega nedostaka v Idriji in s tem preprečile izbruh epidemične bolezni, zato jim ni mar. Ali jih ni že toliko in toliko slučajev naučilo, da po toči ne pomaga zvoniti. Pa tudi v drugem oziru je čimprejšnja regulacija Nikave na mestu. Stara obrežna in podporna zididža lezejo na vseh koncih in krajih skupaj, treba jih je popravljati, kar stane rudniško upravo mnogo denarja. Kako prav bi bilo, da bi se izvršila regulacija, ker bi se vseskozi napravila nova močna obržna zididža in struga na nekaterih krajih izoščila. Kaj torej pomaga krpučati zididža, ki se bodo čez nekaj let morala itak nova napraviti, ker je regulacija neodložljiva. Ob sedanjih bregovih se tudi ne more ničesar graditi, ker se mora čakati na regulacijo Nikave in upoštevati regulacno črto. Prav iz tega razloga ni misliti preje na nujno potrebna javna perišča v Idriji, dokler ni izvršena regulacija Nikave. Naj se deželna vlada vendar zgane in čimprej reši prošnjo idrijskega županstva v nedogledno korist idrijskega rudarskega mesta.

Velika poletna veselica v Postojnski jami se vrši dne 15. avgusta t. l. V čarobno razsvetljenem podzemeljskem svetu bode igralo več godb, plesalčni gostje se bodo veselo vrteli v prostornih dvoranah. Da bode imela prireditve značaj ljudske veselice, v to je preskrbljeno za najraznovrstnejše zabave. C. kr. jamska pošta bode uradovala in za telesni blagor p. n. udeležencev poskrbita jamska restavracija in kavarna. Posebni vlaki bodo vozili po znižanih cenah v Postojno, med drugimi tudi letos prvič poseben vlak iz Gorenjske in je na ta način dana prilika gostom od severne meje naše Kranjske dežele ogledati si brez posebne zamude časa in z malimi stroški ta daleč sloveči biser naše slovenske zemlje. Vstopnina v jamo je znižana za ta dan na 2 K za osebo, veselica se vrši pri vsakem vremenu.

V Kranjski gori prirede dne 13. avgusta 1911 popoldne, tamošnji pevci svojo veselico na vrtu in v saloni hotela »Razor«, ob sodelovanju polne polne Savske godbe, in zvečer s plesom. Ker smo tukaj že ob jezikovni meji, je važnost slovenskega petja in sploh narodnih prireditev jasna. Rabimo pa v ta namen, tudi z ozirom na to, da smo se peveci komaj nekoliko osamosvojili, stika in moralne podpore od strani že dobro vpeljanih, starejših hpevskih društev. Radi tega si usojamo opozarjati že sedaj na ta dan. V tem poletnem času je Kranjska gora hvaležna izletna točka: železniške zveze za dohod in povratek so ob nedeljah že ugodnejše; nahaja se že precej letoviščarjev; poleg gostiln eksistirajo že 3 hoteli, novo kopališče s prostim bazenom pod gorskimi orjaki, drevoredi in umetno

napravljena pota po bližnjih goro- vilih. V neposredni bližini vasi — 15 minut z vlakom — ste sloviti klanški jezerci; na doljeni strani pa slap Peričnik. Vsi interese se lahko obrnejo v teh zadevah na »Kranjskogorske pevec v Kranjski gori«. Podrobnosti se natančneje še določijo in pravočasno objavijo.

Pasja vročina vpliva na Ježici najhuje na možgane penzioniranega nadučitelja Žiberta. Kadar ne kuje dopisov za »Jutro«, v katerih napada učiteljico, pa pisari anonimna pisma. Če učiteljica za šalo in za kratek čas pet minut mrvo grabi, jo Žibert že v »Jutru« trga; če pa doktor Žibert pri mežnarju mrvo grabi, je pa to popolnoma v redu. Res, stari Žibert je mož, ki zasluži tisto »spoštovanje«, ki si ga je pridobil na Ježici in ki je tako veliko, da se ga vsak človek ogiblje in se vsa občina iz njega norca dela. Pasja vročina je menda provzročila, da je stari vinski bratec dobil kolero v možganih.

Elektrodiograf »Ideal«, Frane Jožefova cesta št. 1, hotel pri »Maliču«. Zraven glavne pošte. Spored za torek 8., sredo 9. in četrtek 10. avgusta: Riva - Gardski jezera. (Krasen naravni posnetek.) Tota hoče shujšati. (Komično.) Hčerka padcev Niagara. (Drama v barvah.) Potovanje po Holandski. (Naravni posnetek.) Asti. (Varietna slika izborne akrobatske družbe starih umetnic, ki izvajajo različne dovršene telovadne točke.) Trdno spanje Rozalije. (Jako komično.) — Dodatek k večernemu sporedu od 7. do pol 9. in od pol 9. do 10., ob ugodnem vremenu zadnja predstava na vrtu. Vlomilec ubije izsiljevalca. (Zanimiva drama.) — V petek, dne 11. avgusta velik večer smeha z najlepšimi komičnimi slikami s sodelovanjem »Slovenske Filharmonije«. — Vsak ponedeljek, sredo in petek igra ob vsakem vremenu oddelek »Slovenske Filharmonije« od 8. ure naprej na vrtu ali v dvorani.

Tatvina. Pred nekaj dnevi je bilo v Kolodvorski ulici posestnika Ivana Malinška iz Tacna ukradenih izpod blazine 1100 K v bankovcih. Koj po tatvini sta od tam odšla hotelski sluga Franc Zakotnik, roj. 1892. v Ljubljani, pristojen v Moste in brezposelni delavec Anton Štrunkelj. Polica je takoj obvestila o tem razna oblastva. V nedeljo pa je došla brzokavka iz Reke, da sta tam obdva arctirana. Od ukradenega denarja sta imela samo še 206 K.

Med zakonskimi. V trnovskem predmestju živi neki pekovski pomočnik, kateremu ne gre v glavo, da mora svojo ženo preživljati. Navadno pride vsaki večer domov pijan ter ženo pretepa tako, da mora večkrat bežati. Te dni pa je žena našla v postelji pod blazino velik nož, s katerim pravi, da jo je nameraval usmrtiti. Zadevo je policija naznanila sodišču.

Kolo zastavljeno. Dne 3. t. m. je prišel na Bled 18letni Jožef Jelenc v družbi Edvarda Maherja in Pavla Kartheisena in tam pod pretvezo, da jim je zmanjkalo denarja zastavil kolo »Torpedo« trdke Puch za 10 K. Ker drugi dan ni prišel po kolo se je isto oddalo orožnikom. Kolo je črno barvano in je vredno 150 K.

V kandelaber zadel. Ko je včeraj popoldne pripeljal s tovornim vozom opeko na Franc Jožefa cesto posestnikov sin Fr. Pleško iz Viča, se je konju snela brzda, vsled česar ga ni mogel ustaviti. Konj je zadel z vozom v kandelaber, razbil plinovo svetilko in napravil s tem 17 kron škodo.

Ogenj v dimniku. Ko je včeraj popoldne na Karolinski zemlji št. 8 delavka Rozalija Kumer topila mast, je švignil plamen v ponev, na kar se je mast vžgala in plamen prišel v dimnik. V dimniku so začele goreti saje, ki so v teku četrte ure pogorele. Ker gospodar že delj časa ni bil pustil dimnika omesti, se bode radi tega moral zagovarjati pred oblastvom.

S ceste. Ko je včeraj pripeljal mehanik Josip Pleško po Poljanski cesti, je zadel z motor vozom v neko perico in jo podrl na tla. Pleško je padel tudi sam in se pri padcu poškodoval na levem kolenu in komolen.

Delavsko gibanje. Včeraj se je iz južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 11 Slovencev, 22 Hrvatov in 15 Macedoncev. Iz Amerike je prišlo 18 Macedoncev, 9 Slovencev in 17 Hrvatov.

Izgubljeno in najdeno. Generalni vikar Ivan Flies je izgubil prost bankovec za 20 K. — Inženir Ivan Müller je izgubil 50 K v bankovcih. — Kuharica Alojzija Dermal je izgubila zlato brožo. — Kontoristinja Hermina Černe je izgubila zlato žensko uro z enim krovom. — Na juž. kolodvoru je bilo izgubljeno, oziroma najdeno zavitek obleke, dežnik, sprehajalna palica s srebrnim držalom in prazna ročna tačka.

Našla se je denarnica z manjšo vsoto denarja v ljubljanski okolici. Lastnik naj se blagovoli zglasti pri g. Ivanu Bajžlja v Kolizeju.

Slovenske Filharmonije popoln orkester koncertira danes in v naprej vsaki dan od 7. do 11. zvečer v parkhotelu »Tivolij«. Vstopnina 60 v. Vožnja z avtomobilom tja in nazaj z vstopnino 1 K.

Iskas posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Sprejme se: 2 knjigovodji, 2 korespondenta, 1 kontorist, 3 poslovodje, 3 potniki, 7 pomočnikov mešane stroke, 1 pomočnik železninske stroke, 5 pomočnikov špecerijske stroke, 1 kontoristinja, 1 blagajničarka, 5 prodajalk, 7 učencev in ena učenka. — Službe išče: 3 knjigovodje, 2 korespondenta, 4 kontoristi, 6 poslovodij, 4 potniki, 5 skladiščnikov, 23 pomočnikov mešane stroke, 5 pomočnikov železninske stroke, 10 pomočnikov manufakturne stroke, 2 pomočnika modne in galanterijske stroke, 10 kontoristinj, 14 blagajničark, 16 prodajalk, 6 učencev in tri učenke. — Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Društvena naznanila.

Dolenjska podružnica »Prosvete« priredi dne 14. t. m. (t. j. v ponedeljek) ob pol 9. zvečer svoj letošnji občni zbor v društvenih prostorih z običajnim dnevnim redom.

Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb za sodni okraj Žužembek priredi ljudsko veselico v nedeljo, dne 13. t. m. ob 4. popoldne na »Velikem vrtu«, v slučaju slabega vremena pa v notranjih prostorih gostilne g. Fr. Pehani. Dobiček je namenjen društvu.

Veselica borovljskega Sokola. Zadrno nedeljo je priredil edini Sokol na Koroškem veselico v prid svojega lastnega doma v Narodnem domu na Trati pri Borovljah. Vreme je bilo lepo, le prevroče; v sosedni vasi pa je napravil nemškutarski »fajerber« konkurenčno slavnost. Navzlic temu se je zbralo dosti lepo število domačinov ter gostov iz bližnjih in daljnih krajev, tako da je bil uspeh prireditve — moralni in gmotni — popolnoma zadovoljiv. Kot govorniki so nastopili dr. Ravnik in Ante Beg, ki sta se na veselico pripeljala iz Bele Ljubljane, ter pravnik Josip Čemer, ki je z vsem ogorčenjem ožigomal nesramnost »Südmarke«, katera je poslala »Betelbrief« na slovensko občino. Globok vtisk na poslušalce je napravil posebno govor domačina dr. Ravnik a. z. zanimanjem je sledil vsakdo njegovim krepkim besedam in z zadovoljstvom opazil, da je ostal isti ognjeviti govornik, kakoršnega se je izkazal za časa studij v boju za domačo občino in slovensko stvar. Spretno je porabil pridobljeno si širše znanje, posebno od bivanja med Čehi, ter dal svojim besedam globokjši pomen posebno s tem, da je iz poznanja domačih razmer dokazal, da potegovanje za slovensko stvar ni samo boj za ideale, ampak predvsem boj za kulturni in gmotni blagor vsakega posameznika. Njegove izpodbujevalne in iskrene besede Sokolom so našle odmev pri vseh poslušalcih, kar se je pokazalo kar nato pri zbirki za Sokolski dom v Borovljah. Vsak navzoči si je iskreno želel, da bi govornik mogel posvetiti čim prej svoje zmožnosti ožji domovini. — Med veselico je razvil mladi svet svojo nagajivost s koriantoli, šaljivo pošto itd. Sokoli-pevci so dali duška svojim čustvom z ubranim petjem, tamburaši pa so neutrudljivo svirali še bolj neutrudljivim plesalcem. Veselice se je udeležil tudi vrli narodnjak Mat. Prosekar in sivolasi Lovro Zablacan, ki je z očitno radostjo gledal sadove svojega dolgotrajnega, nesebičnega delovanja. Tudi on je s ponosom gledal na mlade Sokole, ki so poklicani, da dovršijo njegov trud. Dala sreča junaška in podpora domovine, da si bo ta mladi in čili Sokoli kmalu postavil v sovražnem tabornu nepremagljivo trdnjavo — lastno streho! Na zdar!

Zveze jugoslovanskih železničarjev podružnica v Kranju v nedeljo dne 13. avgusta 1911. na vrtu gostilne ge. Smid na Gašterju vrtno veselico. Na sporedu je srečolov, šaljiva pošta itd. Svira godba gasilnega društva v Kranju. Začetek ob 4 uri popoldne. Preplačila se v prid društva hvaležno sprejemajo. V slučaju neugodnega vremena se vrši veselica v nedeljo pozneje z istim sporedom.

Slovensko društvo »Lipa« v Zagrebu je sklenilo pri svoji redni seji, da bode v času vsesokolskega zleta imelo neobvezno shajališče v Zagrebški izložbi na sejmišču, gostilna »Baki«, vse tri dni vsaki večer od 6 ure naprej, v svrhu, da se moremo medsebojno spoznati ter se tudi sniti s stariimi znanci. Savez Hrvatskega Sokola nas je naprosil, da bi se žrtvovali slovenskim sokolom kot voditelji, kar smo jim radevolje obljubili. Nosili bomo demo narodni znak. Natančnejša pojasnila bo dajal na mestu gostilničar.

Obrekovanje dr. Kukovec.

Zanesljivo izveemo, da se je uprizorila zoper dež. poslanca in odvetnika g. dr. V. Kukovec v Celju neka spletkar, s katero se je bavilo že okr. sodišče v Celju. Podlago tvorijo neka ovađa celjske mestne policije, ki očita dr. Kukovecu nek nenraven čin v privatnem življenju. Dr. V. Kukovec sumničenje zavrača z vso odločnostjo kot neutemeljeno in v resnih krogih nikdo ne veruje v resničnost navedb dotičnih prič, ki so iz nemškega tabo- ra. Dr. Kukovec je vložil tožbe zaradi obrekovanja in bode iste na vsak način vzdral. Naj bode pa vspeh kakršenkoli, toliko je gotovo, da je značaj g. dr. Kukovec tako plemenit in splošno poznan, da bode obrekovanje vzbudilo senzacijo le med škodoželjnimi njegovimi sovražniki. G. dr. Kukovec je izrekel tudi odločno željo, naj o celi zadevi v njegovo obrambo nič ne pišemo, ker hoče izbojevati to zadevo le izven časopisja. Posledice bode izvajal po treznem premisleku tudi v političnem življenju.

Vojaštvo in kolera v Trstu.

Sedaj ko divja ta morilka v Trstu, treba je, da se ukrenejo vsi koraki, da se bolezen ne razširi in ne zanesse v druge kraje. Vojaška oblast je tu upoštevala in izdala ukaz, da se v Trstu bivajoči rezervisti letos ne kličejo na orožne vaje. Treba pa je se- daj, da vojaška oblast ukrene potrebo, da se tudi v Trst ne kličejo rezervisti na vaje izven Trsta. V tem pogledu naj merodajni faktorji ukrenejo potrebno, da se prekličejo vaje v Trstu, ker ravno za mesec avgust poklicanih je več ljubljanskih rezervistov k orožnim vajam tja. Na vojaško oblast pa apeliramo, da za čas ko se širi kolera po Trstu, opusti klicanje rezervistov na vaje v Trst in okolico.

Umetnost.

F. Tratnik: Mesečna revija »Rude Kvety« v Pragi prinaša reprodukcijo Tratnikove slike »Hrepenenje« in skice k znanim »Slepem« ter jako lepo oceno o njegovih delih. Med drugim piše: »Silo svoje umetnosti, ki mogočno vpliva na nas, podaja Tratnik v veliko lepih skupinah, psihološko globoko čuteče bode in bolesti delavnih ljudi.« Tako spoznavajo tudi v tujini našo slovensko umetnost. Z.

Razne stvari.

* Požar pri Franzensfeste. Poročila, da je dež pogasil gostni požar pri Franzensfeste so se izkazala kot neresnična. Dež, ki je padel predvečerajšnjem je mogel pogasiti le manjšo oddele, zlasti pa je pogasil ogenj, ki je tlel še na pogorišču. Ogenj divja sedaj že nad 150 ur in če tudi se lahko trdi, da je največja nevarnost že odstranjena, vendar se ni misliti na to, da bi mogli vojaštvo zopet poslati s pogorišča. Najmanj 2 do 3 dni bo še trajalo, predno bodo mogli ogenj popolnoma zadušiti. Dosedaj je uničil ogenj že 450 do 500 hektarjev gozda in napravil nad en milijon kron škode. Vse nadaljne akcije so odvisne od tega, če ne potegne zopet neugoden veter.

* Ladja se potopila v Nilu. Kakor poročajo iz Aleksandrije se je potopila 5. t. m. v Nilu ladja, ki je bila polna domačinov, ki so se peljali na trg v Desuk. 36 utopljenecv so potegnili iz Nila, sodojo pa, da je vtonilo skoro 100 oseb.

* Ostri strel pri vojaških vajah. Pri vojaških vajah se dogaja po cellem svetu, da padajo večkrat med vajami ostri strel. Največkrat se zgodi to iz pozabljivosti premeniti ostri naboj, ki ga je vojak rabil prej v službi, s slepm nabojem, ali vsled neprevidnosti. Velikokrat pa se to zgodi namenoma. Storilec je med splošnim streljanjem jako težko dobiti, ker treba mu je le izstreliti po ostrem strelu še en slep strel in na puški se ne more več konstatirati ostrega strela. Sličen poročajo iz Italije, da je bil ustreljen med divizjskimi vajami v okolici Rima vodju vaj generalnemu poročniku Scottisu konj, na katerem je sedel. Krogla, ki je bila namenjena, kakor sumijo, Scottisu, je zadela konja v vrat tako, da je obležal na mestu mrtve.

* Spomlni gospe Toselli. Gospa Toselli se je odločila prepričati obja- vo svojih spominov. Do tega koraka jo je privedla uničevalna obsodba časopisja, prepoved teh spominov v Avstriji in resni nasveti njenih prijateljev. Začela se je pogajati radi tega s svojim založnikom v Londonu. Ta zahteva za svojo odškodnino toliko, da mu gospa Toselli sama ne more ustreči in more doseči to le s pomočjo saškega dvora. — Na saškem dvoru pa so sklenili, da ne žrtvujejo za prepričitev objave teh spominov niti vinarja, in vtrajajo na stališču, da naj bivša kronprinceznja trpi same posledice svojega ravnanja.

„Domovina“

Ponudbe in pojasnila glede dijaških stanovanj se sprejemajo in oddajajo od 20. avgusta naprej.
prof. Jug, t. č. blagajnik.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

deluje najboljša priznana
Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las.
1 steklenica z navodilom 1 kremo.
Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, špeci-jalit, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani Rosljova cesta št. 1.

poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubili. mostu.

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajn južne železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bolniške blagajne v Ljubljani.

Meteorološko poročilo.

Vilina nad morjem 300'2. Srednji zračni tlak 730'6 mm

avgusta	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v C	vetri	nebo
8.	2. pop.	739'9	30'3	sr. jvzh.	jasno
	9. zv.	740'1	23'9	brezvetr.	pol oblač.
9.	7. zj.	740'2	17'1	sl. jvzh.	jasno

Srednja včerajšnja temperatura 23'1°, norm. 19'4°. Padavina v 24 urah 0'0 mm.

Društvo kranjskih deželnih računskih uradnikov v Ljubljani
javlja tužno vest, da je njen zvesti član, gospod

Štefan Pogačnik

deželni računski oficijal

nenadoma preminul.

Pogreb predragega tovariša bo v četrtek ob pol 5. popoldne, iz hiše žalosti Slovenski trg št. 8.

Bodi mu blag spomin!

Tužnega srca javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš iskreno ljubljani, predobri soprog, oziroma oče, stari oče in tast, gospod

Jakob Matjan

posesnik in gostilničar „Pri kamniti mizi“

danes zvečer ob 1/7. uro po daljši bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajočega, v 75. letu svoje starosti mimo zaspal v Gospodu.

Pogreb nepozabnega dragega pokojnika bo v četrtek dne 10. t. m. ob 8. uri zjutraj iz hiše žalosti v Zgornji Šiški št. 17 na pokopališče v St. Vidu nad Ljubljano.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

V Zgornji Šiški, 8. avgusta 1911.

Žalujejo ostali.

Namesto vsakega dragega obvestila.

Opisne kokaši z leta 1911.

velike, male, debele poplanske gube in koki; jopiči in, da se dostavijo št. 6-8 kokašev, trdnost v hišo dostavljajo po povprečju 6 K 50 v, 12-14 kokašev 12 K 50 v. Skupna trdnost kokašev, kokašev — kokašev št. 60. (Kokos). Naravno in hranje surove mase: kokaš 5 K 50 kokaš 5 K 50.

Hotel „VEGA“

v Spodnji Šiški se odda 2718
s 1. novembrom v najem. Več pove
Anton Maver, Metelkova ul. 2.

Spreten korespondent

za slovenski, nemški in hrvaški jezik
z večletno pisarniško prakso išče mesta.
Nastop takoj, event. po dogovoru.
Blagohotne ponudbe se prosijo pod „Korespondent“ na upravnishvo „Slov. Naroda“.

Enonadstropna = Vila =

za dve družini na lepem prostoru z lepim vrtom se po nizki ceni prodaja.
Natančne podatke, da Tomaž Čeh, L. ulica, Pot v Rožno dolino št. 237.

Kupujem:

zelje, krompir, zelenjavo, sadje itd.
L. Josef, Lazarethgasse 33, Gradec.

V restavraciji Babič, Dolenjska cesta 8
3 nedelje zapored

domač ples

in v vrtnem salonu.

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštnem povzetju
Iv. Bonač v Ljubljani.
Cena slike 5 kron.

Naznanilo.

Vljudno naznanjam, da sem svojo trgovino
z bandaži in moderci preselila
na Sv. Petra cesto 28
in se priporočam za nadaljnje zaupanje.
Minka Kocjan.

Javna zahvala.

Ko sem prišel tu sem za nekoliko dni na obisk, sem nagloma in jako nevarno zbolel tako, da je bila vsaka nada na ozdravljenje izgubljena. Toda izvanredni spretnosti in vestnosti zdravnika dr. Živka Lapajnetaja, ki je moji boleznj posvetil vse sile, se je posrečilo, da sem popolnoma ozdravil. Zaradi tega se temu gospodu, ki mi je rešil življenje potom javnosti najsrčneje zahvaljujem.
Kamnik, 8. avgusta 1911.
Josip Sor,
pristav tobačne režije v Ljubuškem.

Učenca

poštenih staršev, ki ima veselje do trgovine in ki je dober v računstvu zdrav in krepak sprejme takoj trgovino specerije in železnine Frane Ploek, Ribnica, Kranjska. 2592

V novi hiši, za gozdnim vrtom ob južni železnici se odda za november

2 stanovanji

ki obstoje iz dveh velikih sob, pred-sobe, balkona, kopalne sobe, pritliklin in porabe vrta. Lepa zračna lega. Več ise zve v upravnishvo „Slov. Naroda“.

2689

Išče se potnik

za veletrgovino žganja in vina, dobro uveden po Koroskem in Štajerskem, samo prva moč. — Ponudbe naj pošlje na upravnishvo „Slovenskega Naroda“.

Dva učenca

iz boljše hiše in boljše izobrazbe sprejme
trgovca Ivan Ravnikar v Celju.
Vstop po dogovoru s starši takoj.
2712

Hiša

z vrtom, gozdom in v hiši se nahajajoča
kovaška in ključavničarska delavnica
se pod zelo ugodnimi pogoji
prodaja takoj.
Več ise zve pri Dragotinu Pač, obč. tajniku v Radečah pri Zidanem mostu. 2715

Močni salon.

Častitim damam priporočam
klotobuke
le najfinejšega okusa
Iša Škof-Vaneh
239
Iša Frančo.

Šatni klotobuki vedno pripravljene. Iša tudi venci o trahovi in razne cvetlice
in doma izdelovljene.

Na debelo in drobno

po nizkih cenah priporočam svojo bogato založeno

trgovino

z galanterijskim in vseh vrst kramarskim blagom in pleteninami.

354 Devocionalije in vse vrste blago za božja pota. Tvorinška zaloga kranjskih glavnikov.

Anton Škof

Ernest Jevnikarjev naslednik
Dunajska cesta, v hiši gostilne št. 6.

Izjava.

S tem izjavljam, da nisem plačnik za nikake dolgeve ali naročila, ki bi se delala na moje ime in naj bo to od kogar koli.
V Ljubljani, 7. avgusta 1911.

Jakob Zalaznik. 2699

2 stanovanji

po 3 velike sobe se z mo-
vembrom oddastl. Poja-
snila pri M. Kristofic-Bučar.

Prodajam za obrt in trgovino

2675
hišo

v sredini Ljubljane. V račun vzamem vilo z vrtom. Ponudbe pod šifro „30 T“ poste restante, glavna pošta Ljubljana.

Vodni elevatorji

(črepalo na vreteno)
za vodnjake cisterne ter črepala za vodo za ročni in strojni pogon, motorje na veter, toplotne, zračne, naftne, naftne in benzinove postavljajo najceneje
J. K. Rudolf
f. kr. dvorni dobavitelj v Plznji.

Važno za vinske trgovce.

Vinski sodi

več sto komadov, prav močni in zdravi iz hrastovega lesa, od 400—800 l
se dobivajo po prav nizki ceni
2545 pri tvrdki

M. Rosner & Co.

in v Ljubljani.

Važno za vinske trgovce.

Išče se zanesljiv praktično izvežban mizarški delovodja.

Teoretično izvežban ima prednost. Ravnotam se sprejme samostojna korespondentinja

večša slovenske in nemške stenografije ter strojepisja. Vešče laške korespondence imajo prednost. Ponudbe z navedbo referenc ter zahtevo plače se naj vpošljejo pod »podjetje« na upravnishvo »Sl. Nar.«

Občinska hranilnica

v Drnišu v Dalmaciji sprejema

hranilne vloge

od K 2— do K 100.000—

proti 5% obrestovanju, ter povrača zneske do K 5000— brez odpovedi, zneske do K 20.000— proti prijavi 8 dni, večje zneske po dogovoru. — Za polletno izplačevanje obresti izdaja na zahtevanje obrestne knjižice. — Dopisovanje v slovenskem in hrvaškem jeziku. 2249

Za varnost hranilnih vlog in njih obrestovanje jamči občina Drniš.

Trgovski učenec

se takoj sprejme 2693
v trgovino s specerijo in manufakturo pri Jos. Klemenčiču v Kamniku.

Notarskega kandidata

ali solicatorja sprejme notar Baš v Celju. Zaradi dopusta ponudbe na naslov: Dr. Otokar Baš, Ljubljana, Sodna ulica št. 9.

Hiša

na Bledu št. 142, v najlepši legi, z velikim vrtom, lepim razgledom na okoličico, oddaljena 10 minut od jezera se prodaja iz proste roke. Cena po dogovoru. 2674

Pod ugodnimi pogoji se iz proste roke prodaja hiša

2628
v kateri je dobro idoča gostilna. Več v upravnishvo »Slov. Naroda.«

Kontoristinja

za Dunaj
z lepo pisavo zmožna obeh dež. jezikov dobi trajno službo v večji trgovini. Priporočila pod „Schöne Schritt“
Graz Hauptpostlagernd. 2683

Prostori za trgovino

z mešanim blagom in z vsemi poljskimi pridelki na debelo obenem s tab. trafiko in žganjarijo se dajo
radi boleznj
v lepem kraju na Spodnjem Štajerskem. Vprašanja pod „Trgovina 200“ na upravnishvo „Slov. Naroda.“ 2701

Sprejme se takoj začetnica za trgovino

s papirjem in galanterijo ter blagajničarka

katera je popolnoma zmožna knjigovodstva pri Fr. Iglčevu, Ljubljana, Mestni trg. 2697

J. Zamljen

čevljarški mojster
v Ljubljani, Sodna ulica št. 3 izvršuje vsa čevljarška dela do najfinjših izvršitev in priporočam svojo zalogo storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorske in telovadske čevlje.

Za naročila z dežele zadostuje kot mera priposlan čevelj. 245

V novozgrajeni hiši na Poljanski cesti 71 se oddaja za novembrov termin stanovanja

s 3 sobami in pritliklinami, dalje velika, na novo urejena prodajalna.

Natančneje ise izve istotam. Janko Predovič v Ljubljani. 2445

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Delniška glavica K 5.000.000. Stritarjeva ulica št. 2. Rezervni fond 610.000 kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dve vloge po čistih 4 1/2 % Kapuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Naznanilo.

Slavn. obč., ozir. cenj. gostom vljudo naznanjam, da sem prevzel dobro

gostilno na Valvazorjevem trgu št. 4.

Točil bodem pristna dolenska, štajerska in dalmatinska vina. — Mrzla jedila vedno na razpolago. — Velik vrt pripraven za balincanje. — Točna in solidna postrežba.

2716

Franc Volčič, gostilničar.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

naznanja sl. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov

cvetlični salon

Pod Trančo.

Velika zaloga suhih vencev.

Izdelovanje šopkov, vencev, trakov itd.

Okusno delo in zmjerne cene.

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

Priznana največja, resnično domača,
že 25 let obstoječa eksportna trdka.

Fr. Čuden

urur v Ljubljani, Prešernova ul. 1

samo nasproti Frančiškanske cerkve
je delničar

največjih tovarn švicarskih ur »UNION«
v Genovi in Biele

on torej lahko po originalno tvorniških cenah

garantirano zanesljivo, v vseh legah in tem-
peraturah po njegovem astronomičnem
regulatorju regulirane, svetovno znane

Alpiña ure

z matematično preciznim kolesjem — v zlatu,
tulu, srebru, niklu in jeklu

prodaja.

Nedosežno velika izbira. — Večletno jamstvo.
Ceniki zastoj in poštnine prosti.

M. Kristofič-Bučor

Ljubljana, Stari trg št. 28

Radi
preselitve
trgovine

Krasne

BLUZE,

fine

KOSTIME, KRILA,

plašče, pelerine, nočne halje,
predpasnike, perilo, tudi po meri,

otroške oblekice, čepice,
potrebščine za novorojenčke,

moderce, pasove, nogavice, rokavice,
moške srajce, ovratnike in drugo modno blago.

Pošilja se na ogled po pošti.

M. Rosner & Co

veležalnica sadnega žganja
v Ljubljani

priporoča v lastni žganjarni kuhano

2544

Slivovko
Tropinovec
Brinjevec
Hrušovec
Vinsko žganje
zanosljivih kakovosti.

Velika zaloga najmodernejših slaničkov.
Klobuke
cilindre
in čepice
v največjih fazonah in v veliki izbiri
IVAN SOKLIČ.
Pristni Panama-slaničniki od 9 K do 50 K.

Dolžnost

vsakega zavednega Slovenca in Slovenke je
da rabi izključno le

Ciril in Metodovo čisto
(krema)

za čevlje in usnje

katere je priznana najboljša.

Skatijica stane 24 vinarjev.

Zahteva naj se isto po vseh trgovinah ter
vsak drug manj vreden izdelek odločno zavrne.

Edino le čisto v tej
obliki in z zamko

4306

se prodaja

v prid družbi sv. Cirila in Metoda.

Glavna zaloga in kemična tvornica

Ivan Keber

Ljubljana, Poljanska cesta št. 15.

Tehnična pisarna in stavbno podjetje

Ingenieur H. UHLÍŘ

3801 Ljubljana, Resljeva cesta št. 26.

Strokovna izvršitev vseh vrst načrtov in proračunov, strokovni znanstveni izvidi, prevzetja zgradb.

Umno stavbništvo.

Kdor hoče hitro in ceno zidati, uporablja le

1166

Skagliol-plošče

5 in 8 cm debele

za napravo ločilnih sten, ki jih vsak lahko postavi.

PREDNOSTI:

Varno proti potresu, ne propuša prostonoseče, hrani prostor torej
zvoka in jako trdno drži žrebje. ni treba nikakih traverz.

Samonoseče in trpežne Kesslerjeve stene (železno armirane stene iz opoke).

Preračun stroškov in proračun napravita stonj arhitekta in metnika patenta

Hönlgsberg & Deutsch, c. in kr. dvorna
stavnika, Zagreb.

Preblavske rudninske vode.

Staroslavne natronske kiselice velike vrednosti in izvrstnega okusa,
oglikove kisline neprekosljive čistosti in velike vsebine

Preblavska slatina, najčistejša alkalska rudninska voda, preizkušeno
zdravilna pri motenjih prebave in menjavanja
novi, kataris, kamenu, boleznih v mehurju in na ledicah.

Preblavski livadni vrelec, nanovo odprt, oglikove kisline velebogati,
naraven natronski kislec, vsled prijetno
rezočega okusa prav posebno pripraven za brizganje vina, za mešanje
s sadnimi sokovi in je tudi brez vsake primesi uživan izborna osve-
žilna pijača.

2279

Dobiva se v Ljubljani pri

A. Sarabonu, Mihaelu Kastnerju, Peter Las-
niku, A. Staculu in T. Mencingerju.
ter po vseh lekarnicah in specerijskih trgovinah ter pri vrelski razpo-
šiljalnici

Preblav, Koroško.

Karel Novak

državni izprašani kamenoseški mojster
v Št. Vidu pri Ljubljani

se priporoča

2653

slavnemu občinstvu in preč. duhovščini za izvršitev

vseh v kamenoseško stroko spadajočih del

kakor

nagrobni spomenikov iz gra-
nita, sijanita, labradorja ter
vseh vrst mramorja, stavbnih
ter cerkvenih del, altarjev itd.

Pohištvne plošče!

Vsa dela se izvršujejo točno in po najnižjih cenah.

Cementne cevi
v vseh dimenzi-
jah, barvaste
plošče itd.

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Komp.

Ljubljana.

Stopnice,
balkone, spo-
meniki, stavbni
okrasji itd.